

Pedagógiai Program

p.h.

Készítette: Szabóné Szóládi Tünde

főigazgató

Tartalomjegyzék

Törvényi háttér	2.
I. A mi óvodánk	
1. Bevezető	4.
2. Nevelési felfogásunk rajzos megjelenítése	7.
II. Jövőkép, gyermekkép, óvodakép	8.
1. Jövőkép	8.
2. Gyermekkép	8.
3. Óvodakép	9.
III. Helyi óvodai nevelési programunk alapelvei és fejlesztési célja	10.
IV. Helyi programunk nevelési feladatrendszer	12.
Az egészséges életmódra alakítása	14.
Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösség nevelés,	18.
Az anyanyelvi,- az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása	23.
V. Az óvodai élet tevékenységi formái és az óvodapedagógus feladatai	25.
1. Játék	25.
2. Mozgás	29.
3. A külső világ tevékeny megismerése	31.
4. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka	34.
5. Verselés, mesélés	37.
6. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc	39.
7. Munka jellegű tevékenységek	41.
8. A tevékenységekben megvalósuló tanulás	43.
VI. Az óvodai élet szervezésének elvei	45.
VII. Az óvoda hagyományai, ünnepei	52.
VIII. A fejlődés jellemzői óvodáskor végére	56.
IX. Gyermekvédelemmel összefüggő feladataink	57.
X. Kapcsolatrendszerünk	61.
XI. A kiemelt figyelmet igénylő gyermek	66.
XII. A gyermek egyéni képességeinek mérése, nyomon követése - A pedagógiai munka dokumentációi	74.
A Pedagógiai Program hatálya	78.
Legitimációs záradék	80.

Törvényi háttér

Törvények

- A Kormány Nemzeti Együttműködés Programja (2010.05.22.)
- 2011. évi CXCV. törvény a köznevelésről
- 2023. évi törvény a pedagógusok új életpályájáról (Púétv.)
- 1997. évi XXXI. Törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról
- 2003. évi CXXV. Törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- Az 1998. évi XXVI. Törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségének biztosításáról

Rendeletek

- 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 401/2023. (VIII.30.) Kormányrendelet A pedagógusok új életpályájáról szóló 2023.évi LII. törvény végrehajtásáról
- 363/2012. (XII. 17.) Korm. Rendelet Az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
- 229/2012. (VIII.28.) Kormányrendelet a nemzeti köznevelési törvény végrehajtásáról
- 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet A Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve kiadásáról
- 48/2012. (XII. 12.) EMMI rendelet a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokról, a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokat ellátó intézményekről és a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokban való közreműködés feltételeiről
- 15/2013. (II. 26.) EMMI rendelet A pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről

valamint a felsoroltak módosításai.

Az óvoda működési és szakmai tevékenységét meghatározó útmutatások

(OktatásiHivatal):

- A sajátos nevelési igényű gyermekek nevelésének irányelve

https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/kozoktatas/kerettanterv/A_Sajatos_nevelési_igényű_gyermekek_óvodai_nevelésének_irányelve.docx

A Ságvári BÓBITA Óvoda és Bölcsőde

PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

Intézményünk adatai:

Intézményünk neve: Ságvári Bóbita Óvoda és Bölcsőde

Intézményünk címe: 8654 Ságvár, Petőfi Sándor utca 44.

Telefonszáma: +36-84/380-048, +36-20/231-44-46

E-mail: sagvarovoda@gmail.com

Web: <http://www.sagvar.hu/intezmeny.html>

Fenntartónk: **Ságvár és Környéke Önkormányzati Feladatellátó Társulás**

Társulási Tanácsa

Címe: 8654. Ságvár, Fő utca 16.

Telefonszáma: +36-84/580-022

A pedagógiai Programot készítette:

- Az intézmény nevelőtestülete
- Benyújtója: Szabóné Szóládi Tünde – címzetes főigazgató

I. A mi óvodánk

Intézményünk a köznevelési rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, a családi nevelés kiegészítője, a gyermek harmadik életévétől az iskolába lépésig.

Az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család, a mi feladatunk az, hogy minden gyermek számára egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelést biztosítsunk.

Az óvodai nevelőmunkában fontosnak tartjuk a tevékenységközpontú szemléletnek a megerősítését, amely **támogatja a gyermek egészséges fejlődését, hátrányainak csökkentését, tehetségének kibontakoztatását**, és - egyéni adottságaira is figyelemmel - azoknak a képességeknek a folyamatos kialakulását, amelyek segítik őt az iskolai életre való felkészülésben.

Mindezt óvodánk Pedagógiai Programjával, meglévő személyi, és tárgyi feltételeivel kívánjuk biztosítani.

Területi elhelyezkedés

Ságvár község Siófoktól 8 km-re, a 65.sz. út két oldalán fekszik.

A falu története a jégkorszakkal kezdődött. A kőkorszakban már települések voltak Ságvár területén. A XI.-XII. században Ság néven említik a történeti írások. Ságvár alakban elsőként 1460-ban jelenik meg.

A Bóbita Óvoda szakmailag önálló intézmény, fenntartója Ságvár, Som, Nyim Önkormányzatok Intézményfenntartó Társulása Képviselő- testületei.

A fenntartó települések összes lakossága eléri a 3000 főt. A települések őrzik falusi jellegüket. A lélekszám változik, a gyermeklétszám lassú csökkenése után jelentős növekedés tapasztalható napjainkban.

Fontosnak tartjuk, hogy ismerjük milyen szociokulturális környezetből, milyen családokból érkeznek a gyermekek az intézménybe. Az elsődleges szocializáció révén a gyermek magába szívja mindazon értékeket, ismereteket, szellemi és érzelmi beidegződéseket, melyeket az őt nevelő környezetben tapasztal. Az óvoda kiegészíti a családi nevelést, és a kettő összhangja, az óvoda és a család folyamatos együttműködése a gyermek fejlődésének feltétele.

Az óvoda anyagi bázisa

Az óvoda 1954-ben nyitotta meg kapuit, Ságvár központjában, forgalomtól mentes csendes utcában. Elsősorban a fent említett községek közigazgatási területén élő 1-3 éves, és óvodás

korú gyermekek bölcsődei és óvodai ellátását biztosítja. Ebből következik, hogy a gyermekek egy része bejáró.

Jelenleg az óvoda 90 férőhellyel, három csoporttal rendelkezik, valamint a 2019-es bővítés után kettő csoport bölcsődei feladatokat lát el, 24 férőhellyel várja a települések gyermekeit. Minden csoportszobához mosdó és öltöző tartozik.

Az óvoda jelenlegi formáját folyamatosan alakították ki és újították fel több pályázat segítségével. 2010-ben bővült ki először a bölcsődei feladatellátással. 2019-ben pályázati forrásból új épületrész épült. Így már mindhárom csoportszoba azonos méretekkel és feltételekkel alkalmas az óvodás gyermekek befogadására. Hiánypótló is egyben, hiszen tornaterem, szertár, fejlesztő szoba is épült. Az új energetikai felújítások révén a belső mellett a külső is megújult, mindemellett a gazdaságosabb működésre is lehetőséget teremtve. A bútorzat megújítása folyamatos.

Az intézmény a *tárgyi feltételek* biztosítása során a minőségre törekszik és a gyermekekhez közelálló természetes anyagok használatát részesíti előnyben.

A csoportszobák berendezése praktikus, esztétikus. A gyermekek szabad játékát elősegítő eszközökkel, játékokkal jól felszerelt. Minden csoportban galéria növeli a teret.

Az udvar játékeszközei lehetőséget teremtenek a közös tevékenységekre, ugyanakkor biztosítja a lehetőséget az egyedüli foglalatosságok megvalósítására, a csoportok önálló udvari életére. Pályázati forrásból újult meg az óvoda udvar és egyben bővült is. Új udvarunk fákkal ültetett, valamint sziklakert, kiskert, komposztáló került kialakításra. Virágoknak, gyógy és fűszernövényeknek is van hely a kiskertben. A nagy zöld területű udvaron számos mozgásfejlesztő játék teszi vonzóvá a szabad játékot, melyek környezetbarát anyagból készültek. Hintákkal, mászókéval, szerepjátéokra alkalmas eszközökkel bővült az udvar, de az egybefüggő zöld terület egészséges, csoportos mozgásoknak, programoknak is lehetőséget teremt. Az örökzöldek és cserjék telepítése még tovább fogja növelni a zöld területet, közelebb hozzák a gyermekekhez a természetet.

A pályázati forrásból megvalósuló új kerítéssel is esztétikusabbá vált környezetünk.

Az óvodához 350 fős konyha is tartozik, mely ellátja az óvodai, iskolai, munkahelyi, szociális étkeztetést és igény esetén lakossági ellátást. A konyha a HACCP minőségi rendszer szerint

működik. Felújítására pályázati forrásból 2015-ben volt lehetőség. Az épületben étterem is rendelkezésre áll, itt az iskolás gyermekek étkeztetésére van lehetőség.

A gesztor, tulajdonos Ságvár önkormányzat nyertes pályázatai révén 15 év alatt teljes energetikai felújítás valósulhatott meg, mint tetőcsere, nyílászáró csere, napelemrendszer kiépítése, hőszigetelés, aprítékos kazán beépítése. Tudatosan törekszünk az intézményben folyó munka során a gazdaságos üzemeltetésre. Egyben megvalósult az akadálymentesítés is.

Hangsúlyozzuk, hogy nevelőmunkánk hatékonyságának meghatározója a humán környezet, melyet csak segíthet a minket körülvevő tárgyi világ.

Feladataink ellátásában 7 felsőfokú végzettségű óvodapedagógus vesz részt, ebből egy fő további szakképesítésekkel rendelkezik, ellátja a vezetői, bölcsődevezetői feladatokat is.

Munkánkat 3 fő dajka szakképzettségű szakember és egy pedagógiai asszisztens segíti.

A konyhai feladatokat 1 fő élelmezésvezető és 5 fő látja el.

Pedagógiai munkánk segítésére a törvényben meghatározottak szerint logopédust, gyógytestnevelőt, fejlesztő óvodapedagógust biztosít a Pedagógiai Szakszolgálat.

Az adottságokon túl legfontosabb a gyermek- és hivatásszeretetünkből, szakmai felkészültségünkből fakadó tenni akarás és tudás, amelyet mindig és mindenkor a gyermeki érdek kiszolgálására igyekszünk fordítani.

Az intézmény a *tárgyi feltételek* biztosítása során a minőségre törekszik és a gyermekekhez közelálló természetes anyagok használatát részesíti előnyben.

A csoportszobák berendezése esztétikus. A gyermekek szabad játékát elősegítő eszközökkel, játékokkal felszerelt.

Az udvar játékeszközei lehetőséget teremtenek a közös tevékenységekre, ugyanakkor biztosítja a lehetőséget az egyedüli foglalatosságok megvalósítására, a csoportok önálló udvari életére. Számos mozgásfejlesztő játék teszi vonzóvá a szabad játékot az udvaron.

Pedagógiai Programunk megvalósításához a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet (a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról) alapján előírt, a kötelező eszközjegyzékben felsorolt tárgyi eszközökkel rendelkezünk.

Nevelési felfogásunk rajzos megjelenítése

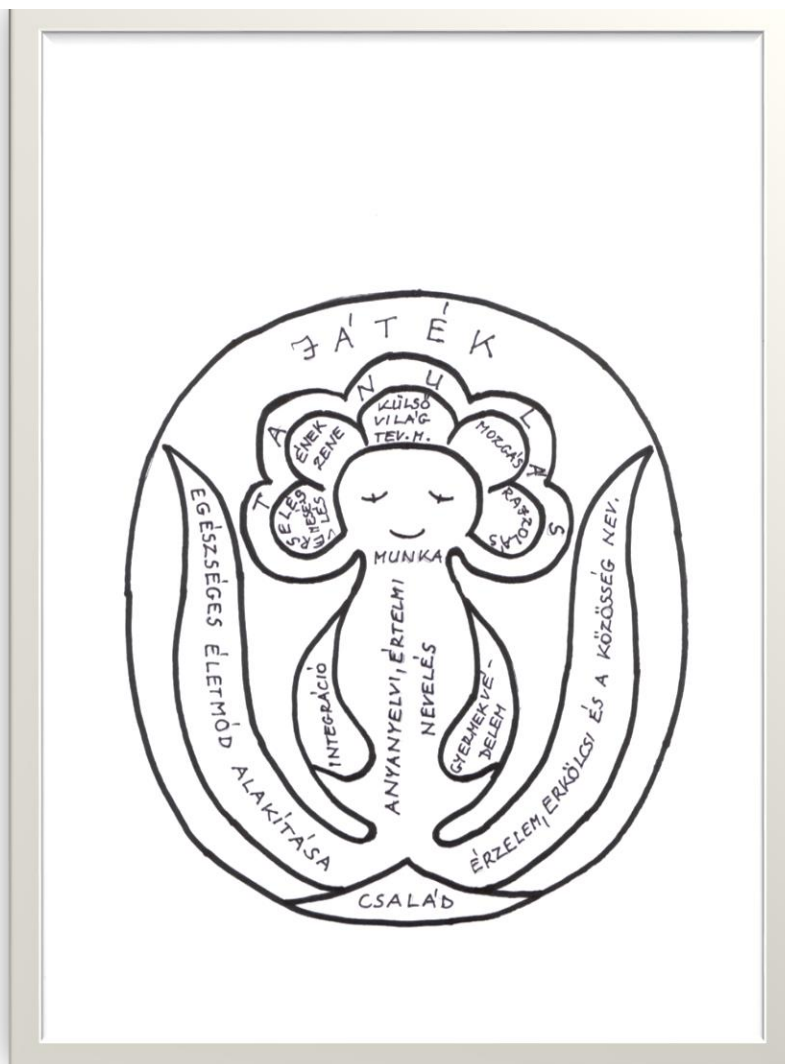
Mottónk:

„Én azt hiszem,
gyereket csak úgy lehet nevelni,
ha az ember megtiszteli azzal,
hogyan komolyan veszi”

(Szabó Magda)

Jelképünk

Óvodánk a BÓBITA nevet viseli. Bóbita tündér, amely óvodai életünk, tevékenységeink sokszínűségét tükrözi. Játékossága óvodánk légkörének mutatója, ahol a gyermeki fantázia és képzelet gyermekeink tevékenységét áthatja, lehetőséget ad személyiségük teljes kibontakoztatására.

II. Jövőkép, gyermekkép, óvodakép

1. Jövőképünk:

Olyan óvoda, ahol érzelmileg meleg, biztonságos, egészséges környezetben, otthonosan mozgó, eleven eszű, tevékeny emberkéek élnek boldog, élményekben gazdag gyermekkorukat.

2. Gyermekkép:

A gyermek egyedi, mással nem helyettesíthető individuum és szociális lény egyszerre. A gyermek fejlődő személyiség, fejlődését genetikai adottságok, az érés sajátos törvényszerűségei, a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások együttesen határozzák meg. E tényezők együttes hatásának következtében a gyermek sajátos, életkori szakaszonként és egyénenként változó testi és lelki szükségletei vannak. A személyiség szabad kibontakoztatásában a gyermeket körülvevő személyi és tárgyi környezetnek meghatározó szerepe van.

Az óvodai nevelésünk gyermekközpontú, befogadó, ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakoztatására törekszünk, biztosítva minden gyermek számára az egyenlő hozzáférést, segítve abban, hogy meglévő hátrányai csökkenjenek. Nem ad helyet, semmiféle előítélet kibontakozásának. Az óvoda tevékenység rendszerével nyitottabbá tesszük a gyermeket a világra. Közelebb hozzuk hozzájuk környezetük általuk is felfogható eseményeit, változásait. Megalapozza továbbfejlődésükhöz szükséges képességeket, mely elindítja őket a szocializálódás útján.

A szociális funkció mellett vállaljuk és az adott életkorban optimálisan biztosítjuk a harmonikus személyiség életkor specifikus tulajdonságainak kibontakozását és megerősítését. Ezzel egy időben tudatosan alakítjuk a szociális és értelmi képességeket, mint az iskolai beilleszkedés és teljesítmény fontos feltételeit.

Olyan nemzedéket szeretnénk nevelni, akiknek az **egészséges életmód, a természetvédelem, a kulturált viselkedés** életforma!

Programunkkal biztosítani szeretnénk olyan tevékenységi rendszer kiépülését, melyben az élmények hatása dominál. Óvodánk esztétikus, biztonságos környezetében szeretetteljes, bizalmat árasztó légkörben, elsősorban a szabad játék és mozgás sajátos eszközeivel, tevékenyen készítjük fel a gyermekeket az életre. Óvodai nevelésünkbe beépülnek a hungaricumok is, mint népdal, néptánc, népmese, kézműves, népi tevékenységek.

A gyermekek számára legfőbb modell a felnőtt, akinek tevékenysége, beszéde, viselkedése példaértékű. Az óvodában folyó nevelőmunka során a feladat mindig az óvónőé, a kisgyermeké a lehetőség.

3. Óvodakép:

- Az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család
- Az óvoda a köznevelési rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, a családi nevelés kiegészítője, a gyermek harmadik életévétől az iskolába lépésig. Az óvoda pedagógiai tevékenység rendszere és tárgyi környezete biztosítja, az óvodás korú gyermek fejlődésének és nevelésének legmegfelelőbb feltételeit. Az óvodában miközben az teljesíti a funkcióit a gyermekekben megteremtődnek a következő életszakaszba való átlépés belső pszichikus feltételei.
- Az óvodai nevelés célja az, hogy elősegítse az óvodások sokoldalú harmonikus fejlődését, gyermeki személyiség kibontakozását, a hátrányok kiegyenlítését, az életkori és egyéni sajátosságok és az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével (ideértve a kiemelt figyelmet igénylő, a különleges gondozást igénylő gyermek, a tehetséges gyermek ellátását is).
- Az óvodai nevelésben alapelv, hogy:
  - a) a gyermeki személyiséget elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés és bizalom övezi
  - b) a nevelés lehetővé teszi és segíti a gyermek személyiségfejlődését, a gyermek egyéni készségeinek és képességeinek kibontakoztatását
  - c) az óvodai nevelésben alkalmazott pedagógiai intézkedéseknek a gyermek személyiségéhez kell igazodniuk
- Az óvodai nevelés az alapelvek megvalósítása érdekében gondoskodik: a gyermeki szükségletek kielégítéséről, az érzelmi biztonságot nyújtó, derűs, szeretetteljes óvodai légkör megteremtéséről; a testi a szociális és az értelmi képességek egyéni és életkor-specifikus alakításáról. Továbbá a gyermeki közösségben végezhető sokszínű- az életkornak és fejlettségnek megfelelő- tevékenységekről különös tekintettel a mással nem helyettesíthető játéokra; e tevékenységeken keresztül az életkorhoz és gyermek egyéni képességeihez igazodó műveltség-tartalmak emberi értékek közvetítésére; a gyermek egészséges fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges személyi tárgyi környezetre.

- A nemzetiséghez tartozó gyermekek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, átörökítését, nyelvi nevelését a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét.
- A hazájukat elhagyni kényszerülő családok (a továbbiakban: migráns) gyermekeinek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, társadalmi integrálását.
- Kórház-pedagógia a köznevelési feladatokban: E tevékenység célja a tartós kórházi ápolás, egészségügyi ellátás alatt álló tanulási elmaradások csökkentése, megszüntetése, fejlesztési és oktatási tevékenység speciális módszerek alkalmazásával, a gyerekek oktatási rehabilitációja. Kiemelt figyelmet igénylő gyermeknek minősül a tartós gyógykezelés alatt álló gyermek. Tartós gyógykezelés alatt álló gyermeknek az minősül, akinek az egészségügyi ellátása általános járóbeteg ellátásban, vagy általános fekvőbeteg ellátásban részt vevő szakorvos véleménye alapján az adott nevelési évben a 36 nevelési napot várhatóan meghaladja és emiatt az óvodai nevelésben napi minimum 4 órában nem tud részt venni.

Az óvoda a közoktatási rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, a családi nevelés kiegészítője, a gyermek harmadik életévétől az iskolába lépésig.

Biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének optimális feltételeit. Az óvoda funkciói: óvó-védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő funkció.

Az óvoda közvetetten segíti az iskolai közösségbe történő beilleszkedéshez szükséges gyermeki személyiségvonások fejlődését.

Az óvoda pedagógiai tevékenységrendszere és tárgyi környezete segíti a gyermek környezettudatos magatartásának kialakulását.

III. Helyi óvodai nevelési programunk alapelvei és a fejlesztés célja **Alapelvünk:**

- Elfogadó, testi- érzelmi biztonságot nyújtó, játékos és tevékeny óvodai élet biztosításával, olyan személyiségjegyek, jártasságok, készségek kialakítása, melyekre építve értelmes -, tartalmas életvitel folytatására válhatnak alkalmassá a gyermekek.
- Elsődlegesen a természetes fejlődést tartjuk meghatározónak, de a fejlődésében akadályozott gyermekeknél a fejlesztésre helyezzük a hangsúlyt.

Alapvető célunk: a 3-7 éves gyermekek életkori és egyéni sajátosságainak, eltérő fejlődési ütemének, érési jellemzőinek szem előtt tartásával

1. A gyermeki személyiség sokoldalú kibontakoztatása, komplex hatások alkalmazásával és egyéni fejlesztéssel. A testi, lelki és szociális érettség kialakítása, az életkori és egyéni sajátosságok és az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével -ideértve a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátását (SNI, HH, HHH, és tehetséges gyermek) is.
2. **Természetszerető, környezetvédő** ember személyiségének kialakítása, környezettudatos szemléletének és magatartásának megalapozása.
3. Egészséges életet élő, **mozgást szerető** emberré nevelés.

A nevelőmunkánk elvei:

- A gyermek testi-, lelki szükségleteinek figyelembevétele, kielégítése oly módon, hogy a gyermeket elfogadás, tisztelet, szeretet, bizalom és megbecsülés övezi;
- A játéktémák szabad megválasztása, gazdagítása; mással nem helyettesíthető volta;
- Az óvoda inkluzív szemlélettel, gyermekközpontú nevelési attitűddel, a gyermeki személyiség kibontakoztatására törekszik, biztosítva minden gyermek számára az egyenlő hozzáférés lehetőségét;
- **A kulturált viselkedés és kapcsolattartás szabályainak megismertetése, gyakoroltatása;**
- Az óvodai nevelés sajátos eszközeivel az esélyegyenlőség biztosítása, a hozott hátrányok kompenzálása;
- Olyan pedagógiai eszközök, módszerek biztosítása, melyek a gyermek személyiségéhez és érési üteméhez igazodva segíti a gyermek egyéni készségeinek és képességeinek kibontakoztatását, kompetenciáinak alakítását;
- A felnőtt környezet pozitív modell szerepének hangsúlyozása; az egymás közötti pozitív érzelmi kötődések erősítése;
- Óvodai hagyományok, **néphagyományok** ápolása, kialakult pedagógiai értékeinek megőrzése;
- A folyamatosság, a komplexitás, az integráció és differenciálódás szervezeti formáinak, kereteinek és tartalmának érvényesítése és továbbfejlesztése;
- **A falusi környezet nyújtotta sokszínű adottságok /a Balaton kiemelten/, élethelyzetek élményszerű megismerése, óvása;**

- Természet és környezetvédelem beépítése a gyermekek életszemléletébe, közvetlen és természeti környezet védelme, vizeink védelme, madárvédelem, fák védelme (ültess egy fát és fogadd örökbe programunk folytatásaként)
- **A mozgás** lehetőségének megteremtése;
- Biztosítjuk a fenntarthatóságra nevelés folyamatosságát az óvodai nevelési évek során,
- A migráns és különböző nemzetiségű gyermekeknek a társadalmi integráció biztosítása;
- Óvodapedagógusaink a reális önismereti képességeknek ismeretében tisztában vannak személyes adottságaikkal, megbízásaikat, feladataikat ennek jegyében vállalják és végzik el.
- A nevelő-oktató munka folyamán számos pedagógusszerepre van szükség a munka színvonalának megtartásához. Pedagógusaink tisztában vannak az egyes szerepek helyi és társadalmi szintű elvárásaival.
- A családokkal való együttnevelő tevékenység tartalmas alakítása úgy, hogy szem előtt kell tartani, elsősorban a család joga és kötelessége a gyermek nevelése.

IV. Helyi programunk nevelési feladatrendszer

Általános feladataink

Nevelési programunk fő törekvése, hogy a tanulási képességek és kompetenciák célzott fejlesztésével – a szülőkkel együttműködve – minden gyermeket lehetőségeihez mérten felkészítsük a zökkenőmentes iskolakezdésre, az iskolai beilleszkedéshez szükséges gyermeki személyiségvonások megszerzésére.

A pedagógiai programunk fő törekvése a hátránycsökkentés és az előítélet mentesség megvalósításával minden gyermek számára esélyt teremteni arra, hogy funkcióteljesítés közben megteremtődjene a következő életszakaszba való átlépés feltételei. Fontosnak tartjuk a családi nevelés elsődlegességét, nevelőmunkánk középpontjában a gyermek áll. Különös gondot fordítunk a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek foglalkoztatására. Programunkba tudatosan beépítjük a gyermekek érzelmi, erkölcsi és **értékorientált** nevelését.

Pedagógiai céljaink, feladataink egymásra épülnek. A komplexitás elvét alkalmazzuk az egyes napi tevékenységek során, s a tevékenységi területek összekapcsolására is ügyelünk, a

hatékony tanulás érdekében. A pedagógiai módszerek kiválasztásánál a tudatosság, változatosság a jellemző. A gyermekek kreativitását, alkotó tevékenységét a célok, feladatok helyes megítélésével, a munkamódszerek, eszközök, megfelelő környezet és légkör biztosításával valósítjuk meg.

A gyermekek személyiségfejlesztésénél építünk a gyermekek egyéni sajátosságaira, képességeire, készségeire. Érzelmi megnyilvánulásait figyelembe véve igyekszünk személyiségfejlődésükről tapasztalatokat gyűjteni, s szocializációjukat egyénileg fejleszteni. Az egyéni bánásmód alkalmazásával, differenciálással segítjük elő a gyerekek értelmi, érzelmi, szociális fejlődését, az egészséges életmód kialakítását.

Bizalomra épülő kapcsolatrendszer kialakítására törekszünk, mind a gyermekekkel, szülőkkel, külső –belső partnereinkkel, szolgáltatóinkkal. Megfelelő kommunikációs csatornákon keresztül tájékozódunk, tájékoztatunk.

Szakmai tájékozottságunkat folyamatosan fejlesztjük- különféle kommunikációs csatornákon keresztül. Innovációra törekszünk. Fontos számunkra a folyamatos megújulás, az egymás közti tudásmegosztás.

Pedagógusaink egyenrangú partnerek a szakmai kooperációban. Együttműködés, felelősségvállalás jellemzi őket. Szakmai tudásukat folyamatosan fejlesztik különböző továbbképzéseken való részvétellel, állandó önfejlesztéssel. A belső tudásmegosztás értekezletek, megbeszélések alkalmával zajlik, melyről dokumentációt is készítünk.

A szakmai munkával, aktualitásokkal kapcsolatos heti megbeszélések keretében a nevelőtestület tagjai információkat, instrukciókat kapnak az óvodai munkával kapcsolatban, melyet szintén dokumentálunk. Óvodánkban az Egészségfejlesztési program működtetésére a feladatterv szerint megbízott csoportot hoztuk létre. Feladataik közé tartozik az egészségneveléssel kapcsolatos rendezvények lebonyolítása, dokumentálása.

A programunk kidolgozása során a gyermek alapvető megnyilvánulási módjára és fő tevékenységi formájára, a **játékra** alapozva szervezzük a pedagógiai feladatokat.

Ezen belül:

- ❖ az egészséges életmód alakítása
- ❖ az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösség nevelés
- ❖ az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.

1. Az egészséges életmód alakítása

A fejlődés korai szakaszában az egészséges életmódra történő felkészítés meghatározó, hiszen ebben az életszakaszban megszerzett ismeretek, szokások a későbbi életvitelt jelentősen befolyásolják. Az egészséges életmódra nevelés, a gyermekek testi és lelki fejlődésének elősegítése ebben az életkorban kiemelt jelentőségű.

Valljuk, hogy az egészséges környezet és az egészséges életmód egymásra épül, egymást kiegészíti, és kölcsönhatásban van. Ezért létfontosságúnak tartjuk a környezettudatos szemlélet és magatartás megalapozását, melynek során kiemelten kezeljük a szülők bevonását, szemléletformálását.

A tevékenység célja:

- mozgás szerető gyermekké nevelés,
- a gyermekek egészséges életvitelének kialakítása,
- testi és szellemi fejlődésük elősegítése,
- gondozásuk, testi szükségletük kielégítése,
- kulturált étkezési szokások megalapozása,
- higiénés szokások és szabályok kialakítása,
- egészséges, korszerű táplálkozás elfogadása, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só-és telítetlenszír- tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése,
- gyermekek bevonása, részvétele az ételkészítésekbe, ismeretek bővítése a gyakorlatban, saláták, tartósítás stb. során.

A nevelőmunka feladatai, tartalma:

- a gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése
- a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése
- a gyermek testi képességének fejlődésének segítése
- a gyermek egészségének védelme, edzése

- az egészséges életmód, a helyes életritmus, a testápolás, az étkezés, az öltözködés, a betegségmegelőzés, az egészségmegőrzés szokásainak alakítása a differenciált életritmus figyelembe vételével
- az egészséges életmód, étkezések, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlenszír – tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése,
- a testápolás, fogmosás, az öltözködés, a pihenés, a baleset megelőzés, és az egészségmegőrzés szokásainak kialakítása,
- a biztonságos és egészséges környezet kialakítása, megteremtése
- megfelelő szakember bevonásával - a szülővel, óvodapedagógussal együttműködve – prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása.

Egészséges óvodai környezet kialakítása:

Célunk, hogy a gyermeket mind a tárgyi, mind a személyi környezet olyan figyelemmel, gondoskodással vegye körül, hogy az fejlesztő hatással legyen az egészségnevelésben. Az óvoda, adottságaival szolgálja az óvodapedagógiai feladatok elérését.

A csoportszobák berendezése esztétikus, biztonságos, praktikus, egészségmegőrző funkciót is betöltő, derűs hangulatú legyen, a gyermekeknek jó közérzetet biztosítson. A gyermekjátékok és az étkezéshez használt eszközök esztétikusak, higiénikusak, az előírásoknak megfelelőek legyenek.

A mosdóban egyéni felszerelés és az illemhely válaszfallal, függönnyel való elhatárolása szükséges.

Az óvoda udvara alkalmas a mozgástevékenységekhez, a mozgásigény kielégítésére. Udvari játszóeszközeinket az EU elvárásainak megfelelően szabványosítottak, a különféle baleset megelőzési előírásoknak eleget tesznek.

Programunkban kiemelt szerepet szánunk a mozgás megszerettetésére.

Környezetünk megismerésének igényét, óvodai hagyományait tudatosan alakítjuk óvodásainkban. Ennek kapcsán évente kétszer gesztenyegyűjtést, folyamatosan pedig papírhulladékgyűjtést szervezünk,

A külső környezetünk esztétikusabbá tételére, alakítására, évente a Föld-napján, virágültetést szervezünk: Egy gyermek-egy palánta néven.

A hulladékok gyűjtését szelektív módon gyűjtjük, komposztáló sarkot alakítottunk ki és éven át használjuk. Az udvar és a kiskert gondozásába aktívan vonjuk be a gyermekeket, megfelelő eszközöket biztosítva hozzá. Óvodásaink szeretettel vesznek részt a gondozásban óvodapedagógusok által szervezeten. Kiskertet alakítunk ki, melyben jól ismert, fogyasztható zöldségeket ültetünk, gondozunk.

Az egészség megőrzés:

Az erre irányuló gondozás a személyi és környezet higiénéiát, valamint a pszicho higiénét is magába foglalja. A gondozás feltétele az összes nevelési hatás pozitív érvényesülésének, amely hozzájárul a gyermekek személyiségfejlődéséhez. Az óvónő a gyermeket olyan gondoskodással vegye körül, hogy megnyilvánulásai figyelmet, elfogadást fejezzenek ki.

A gyermekek életritmusát úgy kell kialakítani, hogy az egészséges életmódjuknak megfelelő legyen, melyet a napirend rugalmassága és a kötetlenség is biztosít. A folyamatos játéktevékenység mellett azonos időpontban történjen a déli étkezés, a pihenés. A kiegyensúlyozott élettempó visszahat az életfolyamatokra. Az egészséges táplálkozás kielégítésére törekszünk. Az egészségügyi szokások megalapozása – testápolás, tisztaságigény – elengedhetetlen követelmény.

A gondozási műveletek során a bensőséges kapcsolat kialakítására törekszünk a gyermekekkel.

A mozgás kielégítését a mindennapos testnevelés, a mozgásos játékok, a séták, és a kirándulások teszik lehetővé. Ezek nem lehetnek azonban megerőltető és fárasztóak számukra, az életkori sajátosságokat szem előtt kell tartani. A gyermekek edzése érdekében feladatunk, hogy minél több időt töltsenek a szabadban, annyit mozogjanak, amennyire egyénileg szükségük van.

Egészségnevelési hetünk keretében különböző programokat szervezünk a gyerekeknek, szülőknek egyaránt az egészséges életmódra nevelés- és a betegségmegelőzés jegyében.

A tavaszi egészségnevelési hét- projekt keretében sportnapot szervezünk szülői, családi részvétellel.

Különböző mozgásos tevékenységekre is lehetőséget biztosítunk intézményünkben, prevenció és korrekció céljából. Ilyen tevékenység a gyógytestnevelés-külső szakember által, a Szakszolgálat segítségével.

Mozgásos tevékenység óvodánkban, hogy a nagycsoportosainknak megszervezzük a Nagycsoportosok tornáját

Tehetséggondozási programunk keretében megszervezzük a népi táncos játékok tehetséggondozó programot a kiemelkedő képességű gyermekeink részére. Ezek elemeit a csoportokban zajló foglalkozásokba, illetve rendezvények alkalmával is felhasználjuk.

A betegségmegelőzés keretében nagycsoportosaink fogorvosi szűrővizsgálaton is részt vesznek. Védőnőnk együttműködés keretében előadásokkal segíti a gyermekeket, változatos témában, játékosan (fogmosás, kézmosás, stb.). A gyermekbetegségek esetén orvosi igazolást kérünk, egyéb hiányzás az óvodavezető engedélyével lehetséges, előzetes bejelentés alapján. Az óvodavezető engedélyezéseit a gyermekek hiányzásáról iktatórendszerben vezetjük.

Egészségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok:

- mindennapos testnevelés a csoportokban vagy szabad levegőn, szervezeten
- egészséget támogató ismeretek és készségek fejlesztése
- szervezett preventív testmozgások (lúdtalp, tartásjavító gyakorlatok)
- lelki egészséget fejlesztő pedagógiai módszerek alkalmazásával a tanulási eredményesség és a társas kapcsolati készségek fejlesztése
- zajvédelmi előírások betartása (0-6 év közötti gyermekek esetén a hangnyomásszint nem haladhatja meg a Leq M30Db értéket)
- diétás, speciálisan étkező gyermekek külön figyelmet kapnak

A fejlődés és fejlesztés várható eredménye óvodáskor végére

- A testápolási szokásoknak megfelelően a gyermekek teljesen önállóan, felszólítás nélkül tisztálkodnak, fogat mosnak, fésűlködnek.
- A tisztálkodási eszközökre vigyáznak, helyére teszik azokat.
- Zsebkecskőjüket önállóan használják.
- Önállóan eldöntik, hogy mennyi ételt fogyasztanak, önállóan töltenek vizet a kancsóból. Igényükké, szükségletükké válik a rendszeres gyümölcs és zöldség fogyasztás

- Esztétikusan terítenek, higiénikusan étkeznek. Készségszinten használják a kanalat, villát, kést, megszilárdul az étkezés közbeni kulturált magatartás.
- Teljesen önállóan öltöznék, a ruhájukat ki-be gombolják, cipőjüket befűzik, bekötik.
- Ruhájukat esztétikusan, összehajtva helyére teszik.
- Környezetükben igyekeznek mindenütt rendet tartani.
- Ügyelnek saját küllemükre, melyben megjelenik a szépre, ízlésesre törekvés.

2. Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösség nevelés

Miért választottuk kiemelt feladatunknak?

Napjainkban egyre többször beszélnek az érzelmi intelligencia hangsúlyos szerepéről, miközben érzékeljük a társadalmi értékválságot. Tanúi vagyunk bevált nevelési elvek, erkölcsi normák értékvesztésének. Károsan hatnak a vizuális információk, találkozunk ilyen élményekből táplálkozó durva játékkal és viselkedéssel. Sok szülő tanácstalan ebben a helyzetben, de mindegyikben meg van a szándék; "jóra" és "jól" szeretnék nevelni gyermeküket. Úgy gondoljuk, sokat segíthetünk nekik, mert minél következetesebben törődünk a gyermekek értéktudatának formálásával, annál nagyobb a valószínűsége annak, hogy az óvodában kialakított magatartásformák meghatározói lesznek a majdani felnőtt korú gondolkodásuknak, tetteiknek.

A tevékenység célja:

Barátságos, elfogadó légkörben, a pozitív viselkedésmintát követve, gyermekek értékeinek, jó tulajdonságainak kibontakoztatása, megerősítése. Olyan viselkedési formák, jó szokások kialakítása, melyek későbbiekben alapszükségletként funkcionálnak. A szűkebb és a tágabb környezetükben eligazodó, önérvényesítő, egészséges önbizalommal rendelkező, kapcsolatokat kialakító, együttműködő és alkalmazkodó gyermekek nevelése.

A pedagógus személyes példamutatásával, valamint a pozitív példa kiemelésével igyekezzék egymás elfogadására ösztönözni a gyermekeket.

Konfliktusokat hatékonyan kezeli, igyekszik megelőzni azokat, közös szokás-szabályrendszer alkalmazásával, megfelelő értékelési módszerek kiválasztásával. A gyermekeket a kompromisszumos megegyezés irányába terelgeti.

Az érzelmi nevelés feladatai, tartalma:

Feladatunk az optimális érzelmi és szociális attitűd megalapozása a gyermekek képességeinek fejlesztésével, a szeretet és a tisztelet közvetítésével. Egészséges, pozitív én- kép, önbizalom kialakítása az érzelmi biztonság megteremtésével.

Az óvodai nevelés során a gyermek nyitottságára épít az óvodapedagógus, és segíti abban, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, mely a kulturális értékek, a nemzeti identitástudat, a hazaszeretet és a szülőföldhöz és családhoz való kötődés alapja.

A gyermekek pozitív **erkölcsi tulajdonságainak**- mint az együttműködés, együttérzés, önzetlenség, segítőkészség, figyelmesség- és **akaratának** – önfegyelem, önállóság, feladattudat, kitartás, szabálytudat – megalapozása.

- A kisgyermeket meleg, befogadó, őket támogató, megértő, kiegyensúlyozott, kölcsönös szeretetet sugárzó, érzelmi biztonságot adó légkör vegye körül.

- Átélt, közös élményekre épülő tevékenységeket szervezünk, a közösségi élet szokásainak kialakítása, a közösségi magatartás megalapozása érdekében.

- A kapcsolatteremtő és megtartó képességeket erősítjük, formáljuk, a személyes és társas kapcsolatok létrehozása érdekében.

- A nevelési módszereink árnyalt, sokféle alkalmazásával ismertetjük meg a helyes erkölcsi elveket, értékeket.

- Pozitív mintaadó szereppel segítjük a gyermekeket az eltérő képességű, viselkedésű gyermekek elfogadására, tiszteletére.

- A nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, alacsonyabb fejlettségi szinten álló, sajátos nevelési igényű, hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, az elhanyagolt, valamint a kiemelkedő képességű, tehetséges gyermekek nevelése speciális ismereteket, sajátos törődést igényel, szükség esetén megfelelő szakemberek (pszichológus, logopédus, gyógypedagógus stb.) közreműködésével.

- A szükséges szabályokat, korlátokat úgy alakítjuk, hogy az adott korosztály meg tudjon felelni az elvárásoknak;

- Az óvoda egyszerre segítse a gyermek szociális érzékenységének fejlődését és éntudatának alakulását és engedjen teret önkifejező, önértékesítő törekvéseinek.
- A közösségi élet szokás- és szabályrendszerét úgy fogalmazzuk meg, hogy minden gyermek számára érthető és elfogadható legyen.
- Az érzelmi kötődéseket felnőtt-gyermek viszonylatban a személyes bánásmód és törődés erősítse.
- Az óvodapedagógus-gyermek, gyermek-dajka, gyermek-gyermek kapcsolatát pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze. Magatartás alakulása szempontjából modell értékű az óvodapedagógus és az óvoda más dolgozóinak kommunikációja, látásmódja és viselkedése.
- Sokféle választási lehetőséget biztosítunk a gyermeki tevékenységek közben, hogy képessé váljanak az önálló döntések meghozatalára és a változtatásra.
- Olyan élethelyzeteket teremtünk, amelyek az alapvető illemszabályok, kulturált viselkedés megismerésére és gyakorlására ad módot, pl. köszönés, kapcsolat felvételi módok, megköszönés, megszólítás, tudakozódás, kérdés, véleménynyilvánítás, figyelmesség, lemondás, igazságosság, együttérzés.
- A szocializáció szempontjából különös jelentőségű a közös élményekre épülő közös tevékenységek gyakorlása. Ezért olyan óvodai élet szervezése kívánatos, amely segíti a gyermek erkölcsi tulajdonságainak (mint például: az együttérzés, a segítőkészség, az önzetlenség, a figyelmesség) és akaratának (ezen belül: önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának) fejlődését, a szokás- és normarendszerének megalapozását.

A fejlesztés feltételei, gyakorlata

A gyermekek érzelmi életének gazdagítása, közösségi magatartásuk megalapozása az óvodai élet egészét átszövő feladat. Elsődlegesen játékban, játékkal, játékon keresztül biztosítható fejlődésük és fejlesztésük.

A játékfajták közül különösen a szerep-, a szabály-, és a versenyjátékok azok, amelyek feltételezik a játszótársak egymáshoz való alkalmazkodását, a társas együttműködést, a szabályok betartását.

A családokkal való együttműködés fontos segítség a gyermekek óvodai életbe történő beilleszkedésében.

Az óvoda elfogadtatása, a társas viselkedés új rendjével való ismerkedés nagy gondosságot, odafigyelést, megértést, türelmet igényel, és a későbbiekben a gyermek-szülő- óvónő kapcsolatának meghatározója is.

Óvodánkban biztosítjuk, hogy a gyermekek szüleikkel együtt ismerkedjenek az óvodai élettel. A csoportban dolgozó óvónők, dajkák együttes, állandó jelenléte is segíti a gyermekek beilleszkedését. A tervezett szokásoknak megfelelően a gyermekek egyéni képességeit, tempóját és szokásait figyelembe véve, érzelmi megerősítéssel, játékos gyakoroltatással végzik az óvodai élet tevékenységeit.

A gyermek egész későbbi óvodai életére kihat a **beszoktatás** minősége, ezért kell külön is foglalkoznunk vele. Nagyon sok türelmet, gyöngédséget és időt igényel a gyermekek beszoktatása. Mindenki számára megnyugtató a fokozatos és folyamatos beszoktatás. Így 1-2 új gyermekre kell fokozott figyelmet fordítani és jut időnk a többi gyermekkel való foglalkozásra is. Ilyenkor a gyermek és a szülő egyéni igényei szerint először 1-2 órát, majd egyre hosszabb időtartamot tölt el a gyermek az óvodában eleinte anyukájával, később nélküle. Nincs szabály arra vonatkozóan, hogy meddig tartson a beszoktatás. Minden gyermek esetében egyénileg a szülővel közösen kell ebben a kérdésben dönteni.

Természetesen szem előtt tartva a már csoportba járó gyermekek érzésvilágát is. A beszoktatás alatt lehetővé tesszük, hogy gyermekük kedvenc játékát behozhassa az óvodába. A csoportba járó gyermekeket is felkészítjük az újak fogadására, hogy minden tekintetben biztosítva legyen a szeretetteljes légkör és a jó hangulat az ismerkedés időszakában. A beszoktatás alatt nem kívánjuk meg egyetlen gyermekünktől sem, hogy bekapcsolódjon a csoportban folyó tevékenységekbe. Az önkéntesség a beszoktatás alatt hangsúlyos szabálya a gyermekekkel való foglalkozásnak. Az utánzási hajlamra építve előbb-utóbb úgyis minden gyermeknél elérjük, hogy beilleszkedik a csoportba és bekapcsolódik a tevékenységekbe. A beszoktatás során kiépül a gyermekekben az a bizalom, ami később az óvónők, dajka és a gyermek aktív együttműködését meghatározza. A bizalom kiépítése a szülők irányában is rendkívül fontos. Éppen ezért jó, ha a beszoktatás alatt a szülők bent tartózkodnak az óvodában, mert saját tapasztalataik győzik meg őket arról, hogy jó helyre került a gyermekük.

A gyermekek tevékenységéhez az óvónő biztosítson nagy szabadságot, a határok pontos megjelölésével röviden, egyértelműen, pozitívan fogalmazza meg amit akar, vagy amit nem akar. Törekedjen az értelmes, okos fegyelmezettségi szint kialakítására.

A bölcsődés gyermekek beszoktatása elsősorban intézményen belül, átszoktatással valósul meg. Ezt minden esetben a kisgyermeknevelővel való közös látogatások előzik meg, melyet minden esetben a szülőkkel egyeztetünk.

A közösségi élet szabályainak elfogadását az óvónő gyermeket megértő és igényeit is figyelembe vevő viszonyulása segíti. A humor feloldó hatása is jó segédeszköz a kapcsolatok alakulásában és ápolásában.

Óvodánkban a csoportok közötti együttműködés is fontos nevelő hatású.

Az óvoda elősegíti, hogy a gyermek tudjon rácsodálkozni a természetben és az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, tisztelje és becsülje azt. Ismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a szülőföldhöz való kötődés alapja. Az óvoda a gyermek nyitottságára épít, és ahhoz segíti a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet és a szülőföldhöz, családhoz való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.

Szervezünk tevékenységeket, programokat az azonos korú gyermekeknek is, mint pl. színházlátogatás, séta, kirándulás, és ünnepi alkalmak.

Az ünnepi előkészületekben, az ajándékkészítésben a gyermekek legyenek aktív résztvevők. Ilyenkor kerüljük a gyermekeket megterhelő szerepeltetést.

Nevelőmunkánk egészében éreztetjük a gyermekekkel, hogy a csoport tagjai egyénenként is fontosak számunkra.

A gyermeki magatartás alakulása szempontjából az óvodapedagógus, az óvoda valamennyi alkalmazottjának kommunikációja, bánásmódja és viselkedése modellértékű szerepet tölt be.

A fejlődés és fejlesztés várható eredménye óvodáskor végén

- Szeretik óvodájukat, ragaszkodnak csoporttársaikhoz és a csoportban dolgozó felnőttekhez;

- Érdeklődnek a felnőttek és társaik iránt, óvodán kívül is;
- Kapcsolatteremtés és kapcsolattartás területén tiszteletudók /kérés, megköszönés, köszönés, válaszolás, megszólítás/;
- Képesek a helyes viselkedés szabályainak és szokásainak betartására /udvariasak, segítőkészek, együttérzőek /;
- Bízhatnak önmagukban, tudnak választani, dönteni, érdeklődőek, kezdeményezők;
- Feladataik elvégzésében kitartóak;
- Képesek együttműködni közös cél érdekében;
- Türelmesen meghallgatják egymást és a felnőtteket;
- Képesek kisebb konfliktusaikat önállóan megoldani;
- Elfogadják, hogy az emberek különböznek egymástól;
- Elítélik a tiszteletlen viselkedést, a durva beszédet.

3. Az anyanyelvi,- az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Az értelmi nevelés változatos tevékenységeken keresztül, az óvodai nevelési módszerek segítségével, elsődlegesen a gyermek szabad játéka által valósul meg. Az értelmi fejlesztés szoros kapcsolatban van az anyanyelv és a kommunikáció alakulásával.

Tevékenység célja:

- A gyermek életkori sajátosságából eredő kíváncsisága és tevékenységi vágyára épülő képességek fejlesztése a cselekvés és beszéd útján.
- A beszédkedv felkeltése és fenntartása
- Kognitív képességek fejlesztése (észlelés, figyelem, reprodukív emlékezet, problémamegoldó gondolkodás)

Az anyanyelvi nevelés feladata:

- Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó tevékenység.
- Olyan biztonságos, elfogadó, szeretetteljes légkör megteremtése, ahol a gyermekek bátran elmondhatják gondolataikat.
- A javítgatás elkerülésével, a helyes minta, beszélő környezet, a szabályközvetítés az óvodai nevelőtevékenység egészében kiemelt jelentőségű.
- Figyelmet kell fordítani a gyermeki kérdések támogatására, a beszéd és kommunikációs kedv ösztönzésére;
- Fontos az anyanyelv megbecsülésére, szeretetére, ismeretére nevelés;
- A gyermek érdeklődésére, kíváncsiságára, meglevő tapasztalataira, élményeire, ismereteire építve változatos tevékenységeket kell biztosítani, amelyeken keresztül további élményeket szereznek és bővülnek ismeretei az őt körülvevő környezetről.
- A gyermekek spontán szerzett tapasztalatait és az érzékelés változatos formái során szerzett ismereteit használja fel az óvónő különböző élethelyzetekben és tevékenységekben való gyakorlásra.
- Gyermekek szókincsének bővítése.

A megvalósulás feltételei, gyakorlata:

Óvodáskorban a gondolkodás és a beszéd szinkronban fejlődik.

A környezet hatásai számtalan kérdésre ösztönzik a gyermeket. Tevékenységeik során a különböző élethelyzetekben megismerik a tárgyak, jelenségek nevét, milyenségét, történések idejét, egymáshoz való viszonyulásukat. Felfedeznek hasonlóságokat, különbségeket, összefüggéseket.

Az értelmi fejlesztés szemléletes cselekvő formában, állandó beszéd kísérettel valósulhat meg hatékonyan. Szerezzenek tapasztalatokat, sokrétű érzékelés formájában. Kérdéseikre, felvetéseikre tömör, egyszerű választ kell adni. Önmaguk is hozzanak egyszerű ítéleteket, mondjanak véleményt.

Fontos tudni, hogy az egyénenkénti különbségek hatása nem okozhatja egyetlen gyermekben sem a sikertelenség, a kudarc érzését. Segíteni kell a megélt élmények, tapasztalatok feldolgozását, rögzítését.

Pedagógusaink kommunikációs tevékenységét az együttműködés jellemzi, minden partnerünkkel. A gyermekek fejlődése és fejlesztése érdekében számos kommunikációs csatornát használ pl.: közvetlen kapcsolattartás (napi beszélgetések a szülőkkel, kollégákkal, faliújság), online csatornák alkalmazása, tájékoztatás (pl.: facebook zárt csoport) illetve tájékozódás (szakmai ismeretek bővítése, fejlesztése) céljából.

A fejlődés és a fejlesztés várható eredménye óvodáskor végére

- Megfogalmazza gondolatait, bátran kérdez;
- Az összefüggéseket felismeri, szóban kifejezi;
- Ismereteit alkalmazza, probléma felismerő- és megoldó;
- Önértékelése reális, saját tevékenységeit ellenőrzi;
- Figyelme tartós;
- Képes az információk felfogására /érzékelés, észlelés, figyelem/, megtartására /rögzítés, felidézés/, feldolgozására /gondolkodási műveletek, fantázia, képzelet/;
- Képes ismereteit, élményeit szóban kifejezni, kérdéseit pontosan megfogalmazni;
- Szívesen, és nyelvtanilag helyesen beszél;
- Emlékezete megbízható.

V. Az óvodai élet tevékenységi formái és az óvodapedagógus feladatai

1. Játék

Tevékenység célja:

- A játék során a kisgyermek elemi, pszichikus szükségletének lehetőleg hosszantartó és zavartalan kielégítése.

- A játékon keresztül a gyermekek sokoldalú, harmonikus személyiségének kibontakoztatása, kompetenciáinak fejlesztése.

Feladat:

- Különböző játékfajták segítsék érzelmi életük és értelmi képességeik gazdagítását;
- Fejlessze a gyermekek mozgását, ügyességét;
- Adjon lehetőséget önmaguk kipróbálására;
- Segítse a közösségi- és viselkedési szabályok elfogadását;
- Valódi örömforrás és feszültségcsökkentő hatású legyen;
- Fejlessze a kommunikációs- és beszédkésztséget;
- Kreativitásukat fejlessze és erősítse, élményt adó tevékenység legyen.

A megvalósulás folyamata, tartalma

Az óvodapedagógus biztosítson élményeket a játékhoz.

A csoport helyiségeinek, az udvarnak szabad átrendezésével teremtsen helyet a különböző játékfajtáknak. Legyen lehetőség kuckók, zugok leválasztására, elbújásra, elvonulásra, vagy kisebb csoportokban való tevékenységekre. Meghatározott időpontban bővítjük a teret (öltözőkkel) elfogadott és ismert szabályok mellett.

A gyermek szerepjátékához önállóan szervezhesse meg a szükséges átrendezést.

Az óvoda helyiségei és az udvar reggeltől estig legyen alkalmas játékra. Az óvodapedagógus feladata, hogy megfelelő csoportlétkört, helyet, időt, eszközöket és élményszerzési lehetőségeket biztosítson a különböző játékformákhoz. Mint például gyakorló játékhoz és szimbolikus szerepjátékokhoz, a konstruáló játékokhoz, a szabály játékokhoz. A szabad játék folyamatosságának érdekében az óvónő hagyjon elegendő időt a játék befejezésére, az elmélyült játékot ne zavarja meg más tevékenység felkínálásával, és adjon lehetőséget a játék későbbi folytatására.

A nap nagy része játékkal teljen érkezéstől, távozásig. A játék ideje alatt végezhető egyéb tevékenységekhez az állandó helyeket is nagyon átgondoltan kell kialakítani. /étkezés reggel, ábrázolás, barkácsolás, mese./

A tevékenységekhez szükséges eszközök álljanak rendelkezésre a tevékenység helyén. A gyermekek a nap folyamán átválthatnak másik, őket érdeklő tevékenységekre, helyszínekre, az eszközöket szabad fantáziájuk szerint használhatják.

A sokszínű játékhoz nagyon változatos anyag-, eszközkészletet kell biztosítani. A gyermekeknek sok többfunkciós játékeszköz, változatos anyagkészlet, kiegészítő szükséges a szerepjátékhoz, építő-, konstruáló játékhoz. Álljon a gyermekek rendelkezésére gyermekkézre alkalmas bábkészlet; bot-, sík-, ujjas-, tenyér-, kesztyűbáb formájában is.

A játékok és az anyagok elérhető helyen legyenek elhelyezve.

A közösen elkészített játékeszközök, az alkotás örömeinek átélése fokozza a játékkedvet.

A játék tükröként adja vissza a gyermek érzelem- és gondolatvilágát, a felnőtt világból átvett benyomásokat. Időnként megjelennek a negatív viselkedésminták vetületei. Arra kell törekedni, hogy a szabadság határai addig terjedjenek, amíg a másik gyermek érdekei nem sérülnek. Az agresszivitásnak és rongálásnak nem adhatunk teret. Más, a gyerek számára érdekes játéktéma-, helyszín-, eszköz ajánlásával próbáljuk meg figyelmét átirányítani.

Ha az önállóság, önkéntesség, kezdeményezés lehetősége a játékban biztosítva van, akkor a gyermekek a környezetükben lévő eszközöket, tárgyakat élénk fantáziával felhasználják. Ezzel tapasztalataik gazdagodnak és játékuk is színesedik, tartalmában bővül.

Az óvodapedagógus ajánlott szerepe a játékban

Az óvónő teljes jelenlétével, minden tevékenységével példa a gyermekek számára. Ez a játékban nem a játszani tanítást jelenti, de törődésével, szociális érzékenységgel mintául szolgál.

Az érzelmek motiválnak, aktivizálnak, ezért kiemelkedő az élmények szerepe. Az ebből fakadó játék öröme a valós öröm, és nem az óvónő által meghatározott, megrendezett, vagy megkívánt játéktéma szabályos végigjátszása. A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az indirekt irányítás felelősségét. Az óvodában fontos a **szabad játék** túlsúlyának érvényesülése.

A játék során "itt vagyok, ha szükséged van rám" szándékkal legyen jelen.

Az egyéni bánásmód alkalmazása minden gyermek felé szükséges. Ennek színvonalát meghatározza az óvónő empátiás készsége. Legyen állandóan nyitott a gyermek

kommunikációs jeleire, és ezekre reagáljon. Élje bele magát a gyermek lelkiállapotába, gondolkodásába, viselkedésébe, a játék során megjelenő élethelyzetekben. Érdeklődéssel, elismeréssel kísérje a gyermekek ötleteit, kezdeményezéseit, kapcsolatait. Segítse a gyerekek egymáshoz való kötődését. Engedje a gyermekek egyéni konfliktusait megoldani, próbálkozhassanak a társakkal szembeni érveléssel, önmaguk megvédésével, egymás közti megegyezéssel. Lehetőleg csak "vézhelyzetben" avatkozzon be, de próbálja megérteni a konfliktust okozó gyermekek szándékát, belső indítékait is. Szorongó, vagy agresszív gyermeknek nyújtson biztonságot, védelmet, mert magatartásának indítéka negatív élmény is lehet. Szerepek szétosztásánál segítse a félénkebb, háttérbe húzódott gyermekeket is, ne engedje őket kedvezőtlen helyzetbe jutni. Ha a játékot mindenképpen szükséges befejezni, tapintatosan, időt adva szervezze és segítse azt. Különösen a legkisebbek esetében érvényesüljön az egyéni bánásmód, a testközelség, az érintési igény kielégítésében, mivel erősen igénylik az együttműködést jelző érintést, simogatást. Célszerű ehhez egységes jelet, zenét, stb. alkalmazni.

A fejlődés és fejlesztés várható eredménye az óvodáskor végére

- Alkalmazkodik a játék szabályaihoz;
- Játékhelyzetben újra alkotja a felnőttek tevékenységét;
- Társaival a játék során cselekvéseit összehangolja;
- Barkácsolás természetes része a szerepjátéknak;
- A játékhoz készített eszközöket felhasználja további játékaiban;
- Képes megérteni és elfogadni játszótársai elgondolásait;
- Le tud mondani egy-egy kedves játék eszökről;
- Képes szerepvállalásra és a szerepek elosztására;
- Képes szerepjátékok megszervezésére, az ahhoz szükséges játékszerek kiválasztására;
- A játéktémát napokon keresztül folytatja társaival.

2. Mozgás

Tevékenység célja:

- A gyermeki személyiség és az egyénre jellemző természetes mozgások fejlesztése játékos formában.
- A gyermek testi képességeinek - erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség, társra figyelés - fejlesztése, a mozgáskoordináció alakítása, mozgáskultúra fejlesztése.
- A gyermeki személyiség akarati tulajdonságainak fejlesztése.

Feladat:

- A gyermekek természetes mozgásszükségletének kielégítése a megfelelő szervezeti formák megteremtésével.
- Rendszeres egészségfejlesztő testmozgás biztosítása
- A mozgás célzott fejlesztése az egyéni képességeket és szükségleteket figyelembe véve, és a mozgásműveltség fokozása.
- A játék, a játékoság elsődlegességének tiszteletben tartása a foglalkozásokon
- A napi tevékenységek részeként a mindennapos frissítő mozgás tervezése során elsődlegesség biztosítása a mozgásos játékoknak

A megvalósulás folyamata és tartalma

A rendszeres mozgás kedvezően befolyásolja a szervezet növekedését, elsődleges szerepet játszik az egészség megővésében, és hatására fontos személyiségjegyek alakulnak, erősödnek meg. Fontos, hogy a gyerekek naponta a lehető legtöbb időt szabadban, mozgással tölthessenek.

A gyermekek fejlesztésénél figyelembe kell venni egyéni adottságaikat és képességeiket, mindennek a fokozatosság elvével kell együtt járnia. A testnevelés foglalkozásokon a részvétel kötelező, de nem kényszeríthető.

Soha nem erőltetjük a gyermekeket az együttl mozgásra, vagy a foglalkozásokon a tornaruha felvételére, de bátorítjuk, buzdítjuk őket, hogy ezt megtegyék.

A foglalkozásokon elsősorban a testnevelési játékok, a játékos utánzó mozgások dominálnak.

A gyermekeknek a befogadástól kezdődően az óvónő lehetőséget teremt az együttmozgásra /mindennapos testnevelés/. Feladata a szervezet felfrissítése, megmozgatása /hetente egyszer preventív céllal, lehetőleg mezítláb/.

A testnevelés döntő feladata a gyermeki szervezet sokoldalú arányos fejlesztése, a mozgásigény sok játékkal és egyéb természetes mozgással történő kielégítése.

Olyan tervszerű, rendszeres ráhatásra kell törekednünk, hogy a motoros képességek és mozgáskészségek kibontakozását, a mozgásműveltség fejlesztését szolgálja.

Fontosak a testnevelési játékok, így ügyesednek, önbizalmuk nő és megalapozott bátorságra tesznek szert. Ezek a játékok hozzászoktatják őket a szabályok betartásához, az önuralomhoz, a kudarc elviseléséhez is.

Az óvónő alkalmazkodjék a gyerekekhez. Adjon lehetőséget, hogy az adott gyakorlatot ki-ki a saját képességei szintjén hajtsa végre. Értékelje a gyerekek teljesítményét, mutasson gyakorlati példát a pontos végrehajtásra. A verbális fejlesztés, azaz a beszéd észlelése és értése kitüntetett szerepet kap a mozgásfejlesztés folyamatában.

A fejlődés és fejlesztés várható eredménye óvodáskor végére

- Mozdásai célirányosak,
- Képes a természetes mozgások elvégzésére,
- Időben és nehézségi fokban terhelhető a differenciált bánásmód elvével,
- Mozdása folyamatos, gördülékeny,
- Tud a térben tájékozódni, ismeri az irányokat,
- Tud rövidebb távon egyenletes iramban futni,
- Képes változó tempójú, ritmusú, irányú mozgásra,
- Tud ütemtartással járni,
- Eredményes az egyensúlyozási feladatokban,

- Tud néhány mozgásos játékot (futó, fogójáték) irányítás nélkül játszani,
- Versenyjátékokban betartja a szabályokat,
- Szeret mozogni, kitartó a mozgásos játékokban,
- Ismeri és ügyesen használja a különféle eszközöket

3. A külső világ tevékeny megismerése

Tevékenység célja:

- Olyan gyermekeket nevelni, akik szeretik és védik a természetet, az őket körülvevő élőlényeket, ismerik környezetüket,
- akik fogékonyak a körülöttük lévő élő- és élettelen környezet szépségeire, meglátják és felfedezik a jót és a szépet, azt megbecsülik,
- képesek a tenni akarásra, a környezettudatos viselkedés alapjainak befogadására,
- a mennyiségi, formai, kiterjedésbeli összefüggéseinek felfedeztetése, megtapasztaltatása, mellyel megalapozzuk a logikus gondolkodást.

Feladat:

- Építsünk a gyermekek egyéni élményeire, tapasztalataira, biztosítsunk olyan jellegű élményszerzést, amelyek lehetővé teszik a szűkebb és tágabb természeti és társadalmi környezetünkben végbemenő folyamatok, ok-okozati összefüggések megláttatását, az azokban való tevékeny részvételt.
- Figyeljünk tudatosabban a környezet- és természetvédelem fontosságára.
- Olyan néphagyományok beépítése az óvodai életbe, amelyek szebbé, gazdagabbá teszik a gyermekek életét és közvetíti nemzeti kultúránk értékeit, hagyományait.
- A gyermek miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a hagyományok, néphagyományok, szokások, a közösséghez való tartozás élményét, a nemzeti, családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét.
- Olyan tevékenységek, lehetőségek biztosítása, amelyekben megtapasztalhatják a gyermekek a környezetük mennyiség, tér, forma viszonyait.

- A természeti és társadalmi környezethez fűződő pozitív viszony alakítása.
- A gyermekek közvetlen környezetében lévő világ megismertetése, megszerettetése.
- Az élő és élettelen környezeti tényezők leglényegesebb összefüggéseinek megvilágítása a helyi sajátosságok bemutatásával.
- Olyan, az életkoruknak megfelelő szokásrendszerek, viselkedésformák alakítása, olyan képességek tudatos fejlesztése, amelyek szükségesek a természetes és az ember által létrehozott környezettel való harmonikus kapcsolat, a környezeti problémák iránti érzékenység, a helyes értékrendszer, a környezettudatos életvitel megalapozásához.
- A spontán és szervezett tapasztalatszerzés során ismerjék meg a gyermekek a közvetlen és a tágabb természeti, emberi, tárgyi környezet formai-, mennyiségi- és téri viszonyait.
- Használjuk ki a különböző élethelyzetek kínálta lehetőségeket a matematikai fogalmak megismertetésére, a fokozatosság elvének figyelembevételével.
- Ismerkedünk a vadon élő állatokkal, növényekkel, meg tanuljuk tisztelni és védeni élőhelyüket.
- Nem szennyezzük az élővizeket, óvjuk őket.
- Órizzuk a természet, illetve a környezetünk tisztaságát. A lehetőségeket kihasználva szelektáljuk a hulladékot (papír, műanyag).
- Növényeket ültetünk és gondozunk.
- Törekszünk arra, hogy minél több állat- és növényfajjal megismerkedhessünk, és ne okozzunk kárt a védett, ritka fajokban.

A megvalósulás folyamata, tartalma

A külső világ tevékeny megismerésének témaköreit mindig az aktuális évszakok, napszakok, események, ünnepek határozzák meg.

Ismerkedünk szűkebb és tágabb, természeti és társadalmi környezetünkkel. Megfigyeljük az évszakok szépségeit, színeit, jelenségeit, az időjárás változásait, annak hatását az élőlényekre.

Az élményszerző séták során gyűjtött „kincsekkel” gazdagítjuk a természetsarkot. Ezeket a barkácsolás során hasznosítjuk. Albumot készítünk az évszakok változásairól, képeket gyűjtünk. Csíráztatást, hajtást végzünk. Gyönyörködünk az évszakok növényeiben, összefüggést keresünk az időjárás és az emberek tevékenysége közt. Megtapasztaljuk az idő múlását, ismerkedünk a nap- és évszakokkal.

Az élményszerző séták során gyakoroljuk a helyes gyalogos közlekedést, elsajátítjuk az alapvető szabályokat. Ismerkedünk a különféle járművekkel, ellátogatunk a kikötőbe, állomásokra. Minden évszakban ellátogatunk a Balatonhoz, kirándulunk közeli erdőbe, ahol megfigyeléseket végzünk. Ellátogatunk családokhoz, ismerkedünk más gyermek családjával, otthonával, munkájával, a falusi élet hagyományaival (pl. szüret, állatok születése), valamint néphagyományainkkal.

Ellátogatunk a falunkban található intézményekhez (pl. posta, gyógyszertár, kultúrház, iskola, könyvtár, védőnő), közben megismerkedünk az ott dolgozók munkájával.

Az otthoni fotók nézegetése közben meghitt, közös beszélgetés kialakítására törekszünk.

A tevékenységek során a gyermekek kapcsolatai kiteljesednek, elfogadják társaikat és együttes megfigyeléseket, vizsgálódásokat végzünk.

A közvetlen megfigyelések, tapasztalatszerzések lévén a világra és anyanyelvre vonatkozó ismereteik egyaránt bővülnek.

A külső világ mennyiségi és formai ismereteivel, összefüggéseivel elsősorban a napi tevékenységek, tapasztalatok útján ismerkedik a gyermek. A megfigyelések, séták és kirándulások során minden lehetőséget megragadunk a mérésekre, számlálásra, tájékozódásra térben és síkban, a közvetlen tapasztalatszerzésre.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- Elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről
- Tudja nevét, lakcímét, szülei foglalkozását
- Felismeri a napszakokat
- Ismeri, és a gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait
- Ismeri szűkebb lakóhelyét, a környezetében élő növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét
- Felismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit
- Ismeri a viselkedés alapvető szabályait
- Felismeri a környezete mennyiségi, alaki, nagyságbeli és téri viszonyait

- Megismeri a szülőföld, a hagyományok, néphagyományok, szokások, a közösséghez való tartozás élményét, a nemzeti, családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét.

4. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

A tevékenység célja:

- A vizuális tevékenységek által a gyermek élmény és fantáziavilágának, belső képi világának gazdagítása.
- Az igény alakítása az alkotásra, az önkifejezésre, a környezet esztétikai alakítására, és az esztétikai élmények befogadására.

Feladat:

- A gyermekek megismertetése az eszközök használatával;
- Az alkotás fázisában minden gyermek sikerélményhez, örömhöz juttatása, egyéni képességek fejlesztése;
- Élmények biztosítása az alkotáshoz;
- Változatos anyagok, technikák megismertetése.

A megvalósulás folyamata, tartalma

Ez a nevelési terület magában foglalja a rajzolást, festést, mintázást, építést, képalakítást, a kézimunka különböző fajtáit, a műalkotásokkal, népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedést. Ez is fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének.

Kialakulnak az eszközök használatának, karbantartásának szokásai, és ez által a munkaszervező képességük is fejlődik.

A gyermekek számára megszokott és mindig elérhető helyen helyezzük el az anyagokat és eszközöket, amelyeket fantáziájának megfelelően használhatnak. Az ábrázoló tevékenység az egész nap folyamán biztosított lehetőség a gyermekek számára.

A nagyobbaknak témajavaslatot teszünk, melynek megvalósításához az eszközöket maguk választhatják meg.

Séták, kirándulások során felhívjuk figyelmüket a táj szépségeire, változásaira, színeire, formáira. Ehhez kitűnő pedagógiai alapot adnak az évszakok változásai, a természet szépségei, a gyermekek által megérthető világ tárgyai, élőlényei és eseményei. Az érzelmileg közel álló ünnepek, mesék-, versek nagymértékben megmozgatják fantáziájukat.

Műalkotásokat séták, kirándulások során és kiadványokban nézegethetnek, alakítva így ízlésvilágukat, a szépre való fogékonyságot.

A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül. Törekedni kell a gyermeki tehetségek bátorítására.

Technikák és anyagok

- Agyag, gyurma (formálhatósága, nyomkodása, lapítása, sodrása, mélyítése, nyújtása, gömbölyítése, simítása, karcolása stb.);
- Festés (előre kikevert színekkel felület, csepegtetés, nyomdázás, batikolás, színkeverési lehetőségek: összefolytatás, keverés külön lapon, pamacsokkal, egymásra festéssel stb.);
- Nyomatok (festékkel-tintával: papírdúc, fa, levél, parafa, textil, krumpli, kéz, ujj segítségével képek készítése stb.);
- Színes ceruza (különböző hegy vastagságú és puhaságú ceruzák nyomatainak létrehozása);
- Zsírkréta (technikai variációk, zsírosságuktól függően a kép színerősségének változatos kialakítását végezheti);
- Vágás (papír, textil, fonal, préselt falevél stb.);
- Tépés, gyürködés (krepp-papír, különböző vastagságú papírlapok, alufólia stb.);
- Ragasztás (stift, kenőfejes-folyékony, folyékony tubusos, tálba nyomott pálcikával felvihető stb.);
- Gipszöntés (negatív forma létrehozása gyurmán, szilárdulási folyamat, festhetőség megtapasztalása);
- Hajtogatás (egyszerűbb figurák elkészítésének megtanítása, bonyolultabb formák együttes létrehozása);
- Viaszkarc (technika kombinációs lehetőség);

- Bábkészítés és eszközök készítése a játékhoz;
- Kollázs montázs (papír, fonal, textil, bőr, falevelek, ágak, kagyló, termény, homok, kavicsok, stb.);
- Barkácsolás (ár, kés, csavarhúzó, szeg, kalapács használatának elsajátítása, stb.);
- Gyöngyfűzés;
- Varrás (papír, textil, bőr);
- Krétával rajzolás az aszfalton, táblán;
- Hó (építés, szobrászat, bottal rajzolás);
- Építés, konstruálás a csoportban lévő anyagokból, építőelemekből;
- Só-liszt gyurma (formálhatósága, állagának megváltoztatása, szilárdulási folyamat, színezhetőség és festhetőség megtapasztalása);
- Szövés, fonás.

A fejlődés és fejlesztés várható eredménye az óvodáskor végén

- örömmel, saját kezdeményezésre ábrázol;
- képalkotásában kifejezi gondolatait, élményeit;
- elképzelés után meseszereplőket stb. hangulatot is kifejezve, jellegzetes színekkel, formákkal, mozgással ábrázol;
- tud egyszerű formákat papírból kivágni, hajtogatni, ragasztani;
- önállóan és csoportosan is készít ajándékot, kelléket, játékot;
- téralakításában, építésben másokkal együttműködik;
- ábrázolása, változatos színhasználatot és tagoltságot mutat;
- emlékezet utáni témákban a részleteket is ábrázolja;
- díszítő tervező feladatot változatos színekkel, rajzolással, festéssel; papírmunkával, agyagba karcolással stb. megold;

- tud különféle technikával képet alkotni, a technikát önállóan a rendelkezésre álló anyagokból megválasztani.

5. Verselés, mesélés

Tevékenység célja:

- Irodalmi élménynyújtás, a nyelv szépségének megismertetése, irodalmi érdeklődésük felkeltése, mellyel az önkifejezést alapozzuk meg;
- A kisgyermek értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésének segítése.
- A digitális világ előtérbe kerülésével szemben az élő, választékos beszédre való ösztönzés, a kifejezőképesség megalapozása, a kommunikációs kapcsolatok erősítése

Feladat:

- A magyar gyermekköltészet, a népi, dajkai hagyományok, gazdag és jó alkalmat, erős alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre. A mese a gyermek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője. A mese-képi és konkrét formában, esetlegesen a bábozás és dramatizálás eszközeivel-feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges és megfelelő viselkedésformákat.

- Az irodalmi anyag alkalmazkodjon a gyermek fejlettségéhez, érdeklődéséhez

- A mese a gyermek értelmi-érzelmi és erkölcsi, fejlődésének a segítője legyen

- Az érzelmi biztonság megadásának és az anyanyelvi nevelésnek fontos eszköze a játékos mozgásokkal összekapcsolt mondókák, dúdoló, versek

- A mese mágikus világképe a csodákkal az átváltozásokkal ráébreszt a külvilágra irányított megismerési törekvésekre, a pszichikus realitásra

- A mindennapos mesélés, mondókázás és verselés, annak mozgással és/vagy ábrázolással történő kombinálása a belső képalkotás és önkifejezés módja

- Az óvodában a 3-7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan, a népi-népmesék, a népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi-, klasszikus és kortárs irodalmi műveknek egyaránt helye van.

Intézményünkben a Népmese napján szervezett, intézményi program van.

A megvalósulás folyamata és tartalma

A mese-vers alkalmat ad arra, hogy olyan beszédkapcsolat jöhessen létre, amelyből hiányzik a közvetlen, oktató szándék. Sokkal inkább képzeletet és érzelmeket megmozdító, az együttlét fenntartására és valóságos mozgásos játékokra serkentő.

Forráanyagaink döntő része a **magyar népmesék**, a magyar gyermekköltészet kötetei. Gyakorta elővesszük a **népköltészet, népi mondókák, rigmusok sajátosan magyar** gondolatokat és észjárást sugalló alkotásait. Mondunk verses meséket, rövid igaz történeteket, külföldi szerzők meséit is, különös tekintettel a migráns gyermekekre.

A rendszeres mesehallgatás lételeme a gyermeknek. A gyermek beleélő képessége, az ismétlés utáni vágya megkívánja, hogy lehetőséget adjunk gyakori ismétlődésre és a mesében való cselekvő részvételre is. Az óvónők segítik az érzelmek sokszínű átélését a mese újraélésével, bábokkal, dramatizálással, szituációs játékkal, vizuális tevékenységgel, barkácsolással, kommunikációval, improvizálással stb. A csoportokban van egy meseváró hangulatot sugalló hagyomány. Minden óvónőnek van vers – mondóka - mesegyűjteménye, melyet bármikor kívülről mond és az adódó élmény-hangulat alkalmával elővesz, a megtanítás szándéka nélkül.

Az óvodába kerülő kicsiknek feltétel, de a nagyobbak is igénylik az ölbe ülő, együttes mozgással kísérhető mondókákat, dúdolókat, verseket. Ezek érzelmi élménye rendszeresen jelen van a csoportban, különösen a befogadási időben.

A mese-, versanyag tartalmaz mondókákat, állatmeséket, felelgetőket, láncmeséket, csali témát, egyszerű és több szálon futó meséket is, ami a nagyokat cselekvő továbblépésre ösztönzi. A népmese és versanyag kiválasztásakor bekerülnek a kortársírók, költők művei is. Nyelvgyakorlásra szolgálnak a nyelvtörők, évszakhoz, élményekhez, ünnepekhez kapcsolódnak a mesék, versek, óvónői rögtönzések.

A fejlődés és fejlesztés várható eredményei óvodáskor végén

- szívesen mesél, báboz, dramatizál;
- gondosan bánik a könyvekkel;
- néhány mesét, verset, mondókát képes emlékezetből felidézni;
- folyamatosan összefüggő mondatokkal fejezi ki magát;

- udvariassági kifejezéseket használ;
- beszéde tagoltsága, hangsúlya, hanglejtése megfelel anyanyelvünk követelményeinek;
- várja, igényli a mesehallgatást;
- tud történeteket kitalálni, azt elmondani, megjeleníteni;
- olyan szókinccsel rendelkezik, amely lehetővé teszi számára gondolatainak érthető kifejezését, minden magán és mássalhangzót tisztán ejt.

6. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

Tevékenység célja:

- Az élményt nyújtó közös ének-zenei tevékenységek, a közös játék örömeinek megéreztetése által a gyermekek zenei érdeklődésének felkeltése;
- Zenei ízlésének és esztétikai fogékonyságának formálása a **népdal, népzene, népszokások** megismertetésével.

Feladat:

- A gyermekek énekkedvének felkeltése;
- A zenei anyag igényes, életkor szerinti kiválasztása;
- A **magyar népdalok, népi gyermekdalok**, ölbeli játékok és énekes játékok **megismertetése**;
- Az örömet nyújtó zenélés, éneklés, játék megszerettetése
- Különböző zenei képességek fejlesztése a fokozatosság elvének biztosításával és az egyéni képességfejlesztés kiemelésével;
- Hatékony szervezeti formák biztosítása;
- A zene által biztosított értékek megőrzése, megszerettetése, figyelembe véve a nemzetiségi, etnikai, kisebbségi nevelés esetében a gyermekek hovatartozását is.

A megvalósulás folyamata, tartalma

Az egyes korcsoportok anyagában a központi helyet az énekes-, mondókás népi játéanyag, és az igényes műzene foglalja el.

Az énekes népi játékok és az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások fontos eszközül szolgálnak a gyermek zenei képességeinek (ritmus, éneklés, hallás, mozgás) és zenei kreativitásának alakításában.

A **népi mondókákat** zenei értékük miatt nagyon fontosnak tartjuk. A gyermekek biztonságérzetét ölbeli játékkal próbáljuk fokozni.

A gyermekdalok sajátossága a mozgásanyag és a hangsúlyosság. A kicsiknél az éneklést mindig játékos mozdulatokkal kísérjük.

Az énekes játékokban különféle térformák jelennek meg, ezáltal a gyerekek mozgása jól fejleszthető.

A népdalokat mindig hitelesen adjuk elő. A népdalok éneklése, néptáncok, gyermektánc, népi játékok megismerése a hagyományok továbbélését segítik elő.

A gyerekek érdeklődését felkelti a szép énekhang, hangszerhang, a szöveg hangzóinak ritmikus összecsengése. A dúdolás, hangszerez zene bármikor megszólalhat a csoportokban. Az elalvás előtti altatódal a gyermekek egyik legnagyobb élménye.

Fontos az igényes műzene megismertetése és megszerettetése, ezért a zenei anyagban rokon- és más népek dalai, valamint a magyar műzene (Kodály Zoltán művei) és a klasszikus műzene is megjelenik.

A zenei készségek fejlesztése folyamatos, mindig tevékenységbe, hangulatba illeszkedik. A zenei készségek, a ritmus és a hallás fejlesztése egymásra épülő, fokozatosan nehezedő feladatok megvalósulásával érvényesül.

Az énekes játékokat ősztől tavaszig a szabadban is kezdeményezhetjük. Az óvónő napközben többször is mondjon mondókát, naponta halljanak a gyerekek népdalt, helyezethez, hangulathoz kapcsolva, közvetlen motiválás nélkül élményként.

Színesítse életüket az óvónők együttes éneke, zenélése, különösen ünnepek alkalmával.

A felnőtt minta utánzásával az éneklés, zenélés részévé válik a gyerekek mindennapi tevékenységének.

A fejlődés és fejlesztés várható eredménye az óvodáskor végén

- Élvezettel hallgatják a zenét;
- Tud ritmust, mozgást, dallamot rögtönözni;
- Tud néhány dalt tisztán, helyes szövegkiejtéssel egyedül is énekelni;
- Tud dallam, vagy ritmusmotívumokat egyénileg visszaénekelni, visszatapsolni;
- Tud társaival térformákat alakítani;
- A különböző mozgásokat és táncmozdulatokat társaival együtt, egyöntetűen, esztétikusan végzi;
- Tud élvezettel, irányítás nélkül játszani néhány dalos játékot;
- Felismeri a zenei fogalom párokat - megkülönbözteti és alkalmazza;
- Megkülönbözteti az egyenletes lüktetést a dal ritmusától, tudja mindkettőt mozgással, járással, tapssal a dalból kiemelni;
- megbeszélés, vagy egyéni ötletek alapján az éneklést ütőhangszerekkel tudja kíséni.

7. Munka jellegű tevékenységek

Tevékenység célja:

Az óvodai élet szerves része, a munkavégzéshez szükséges készségek, képességek, kompetenciák alakítása, melynek során alakuljon ki

- önállóságuk, önértékelésük, önbizalmuk és kitartásuk,
- feladattudatuk és felelősségérzetük,
- munkaszervezési képességük, sajátítsák el az eszközök célszerű használatát.

Feladat:

- A munka és munkajellegű tevékenységek során fejlődjön kitartásuk, felelősségtudatuk, türelmük, céltudatosságuk
- Szerezzenek tapasztalatokat, ismereteket

- Ismerjék el, becsüljék meg a saját és mások munkáját
- Fejlődjön alkalmazkodó képességük
- Alakuljon a gyermekekben az esztétikus környezet iránti igény
- A munkafajták fokozatos bevezetésével válják rendszeressé, folyamatossá tevékenységük

A megvalósulás folyamata és tartalma

A személyiségfejlesztés fontos eszköze a játékkal és a cselekvő tanulással egybeeső munka, munkajellegű játékos tevékenység.

A folyamatos napirend kedvez az önállóság fejlődésének.

Megnövekszik az önkiszolgálás, a saját magukkal kapcsolatos tevékenység – testápolás, étkezés, öltözködés, környezetük rendben tartása – és az egyéni megbízások szerepe.

A felnőttek mintaadó szerepe fontos az eszközök használatának elsajátításában, a munkafázisok sorrendjének megismerésében.

Az óvodapedagógus a gyermekkel együttműködve folyamatosan értékeli a gyermeki munkát, és törekedjen arra, hogy ez mindig konkrét, reális, saját magához mérten fejlesztő értékelés legyen.

A naposi munka bevezetésére akkor kerül sor, ha a gyermekek az önkiszolgálást készségszinten végzik.

Óvodánkban a mindennapi (játékelrakás, teremrendezés, növény, környezet, állatgondozás vagy egyéb munka) és alkalomszerű (évszakokkal, ünnepekkel kapcsolatos) munkajellegű tevékenységbe a gyermekek aktívan, önként, örömmel és szívesen kapcsolódnak be.

A fejlődés és fejlesztés várható eredménye az óvodáskor végén

- A testápolással, öltözködéssel kapcsolatos munkafolyamatokat önállóan, szükség szerint elvégzik,
- Önkiszolgálásra fordított idő fejlődésükkel arányosan csökken;
- Szívesen vállal egyéni megbízásokat;
- A barkácsoláshoz használt eszközöket, anyagokat gondosan rakja el;

- Naposi feladataikat önállóan, pontosan és esztétikusan végzik;
- Aktívan vesz részt a teremrendezésben, ágyazásban;
- Szívesen végeznek munkajellegű tevékenységet, mint növénygondozás, falevélsöprés, virágültetés, stb.
- Önállóan, örömmel, igényesen végzi feladatát, kisebb megbízatásokat;
- Szívesen segítenek egymásnak, felnőtteknek és kisebb társaiknak;
- Ügyel saját személye és környezete rendjére.

8. A tevékenységekben megvalósuló tanulás

Tevékenység célja:

- Az óvodás gyermek kompetenciáinak alakítása, attitűdök erősítése és a készségek, képességek fejlesztése.
- A tanulás folyamán fejlődjön: megismerő képességük, gondolkodásuk, beszédészlelés, beszédértés, kifejezőképességük és problémamegoldó gondolkodásuk.

Feladat:

- A tanulás a gyermek cselekvő aktivitására, közvetlen tapasztalataira, ismereteire épüljön
- A gyermekek tevékenységi, megismerési vágyainak kielégítése
- A tanulás a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogassa
- A tanulás játékosan, a játék keretében, illetve a játékos tanulás folyamán valósuljon meg
- A gyermeki kérdésekre, válaszokra épüljön az ismeretszerzés
- A kiemelkedő képességű, tehetséges gyermekek felismerése és fejlesztése
- A tanulás folyamán váljon alkalmassá az iskolai élet megkezdésére
- A hátrányok leküzdése, a fejlődésben elmaradt szint emelése, nehézségek kiküszöbölése egyéni fejlesztéssel valósuljon meg.

A megvalósulás folyamata, tartalma

A szabadon választott játék óriási információhalmazt tartalmaz a gyermekek számára. A játék során szerzett tapasztalatok, felfedezések lehetőséget biztosítanak a kreativitás erősítésére, jó lehetőséget ad az utánzásos, minta és modellkövetéses magatartás és viselkedéstanulás (szokások) alakítására, valamint a spontán játékos tapasztalatszerzésre. Az oldott, derűs légkörben a gyermekek egymás kérdéseiből és az óvónő válaszaiból is tanulnak.

Az óvodapedagógus által irányított, célzott megfigyelések, felfedezések, tapasztalatszerzések a kirándulások, séták alkalmával valósulnak meg. Ezek segítik a gyermekeket a körülvevő környezet jelenségeinek megértésében, a környezettudatos magatartás kialakításában.

Az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységek a játékidőben zajlanak úgy, hogy nincs közben kötelező játékelrakás, ne zavarja a szabad játékot. A kezdeményezett tevékenység számtalan gyakorlati problémamegoldásra ad lehetőséget. A tevékenység befejezése után a gyermekek visszatérhetnek eredeti játékukhoz vagy újat kezdenek. Munkaformaként alakíthatóak: egyéni-, mikro-, makrocsoportok. Egy napon borul fel ez az alapelv, amikor az óvodapedagógus szervezett mozgástevékenységet tart. A szervezett tanulás megvalósulhat kötött és kötetlen keretek között. Kötött foglalkozási forma az iskolába készülő korosztály számára szervezhető. Az iskolakötelesektől elvárjuk az aktív részvételt, szándékos figyelmük tartson legalább 10 percig. Az óvodapedagógus a tanulás irányítása során személyre szabott pozitív értékeléssel segítse a gyermek harmonikus személyiségének kibontakozását.

A projektmódszer segíti az eltérő szükségletű gyermekeket, az eltérő tanulási stílusok érvényesülését. Ezért előtérbe helyezzük a módszer alkalmazását, mely aktív részvételre, érdeklődésre és együttműködésre épít. A projekt központi témája tevékenységekben, vagy tevékenységek sorozatában valósul meg, a téma jellegétől függően lehet rövidebb (nap) vagy hosszabb (hét, hónap). A témafeldolgozás teljes, a tevékenységekbe integrált műveltségterületek sokoldalú tapasztalatok során épülnek be a gyermeki tudatba. Eközben a gyermekek aktívan és cselekvően élik az óvodai életet, és megismerésük fő forrása a közvetlen tapasztalás, mely maradandó tudást eredményez. Ezt segíti elő az óvodapedagógusok két hetenként váltott műszakban való munkavégzése.

A fejlődés és fejlesztés várható eredménye az óvodáskor végére

- Az egyszerű feladatokat megérti;
- Kivárja, amíg rákerül a sor;
- Érdeklődik környezete tárgyai, jelenségei és ezek összefüggései iránt;
- Feladatai végrehajtásában kitartó;
- Szándékos figyelemre képes;
- Él benne az iskola és a tanulás utáni vágy;
- Tevékenységének eredményét reálisan értékeli;
- Képes a már elsajátított ismeretek szándékos felidézésére;
- Munkatempója, feladattartása életkorának megfelelő;
- Tudnak alkalmazkodni a tanulásszervezési formáihoz, betartják a kialakított szabályokat.

VI. Az óvodai élet megszervezésének elvei

Változó világunkban a pedagógus személyisége megkívánja a komplex, rugalmas látásmódot, így az új dolgok iránti elfogadáshoz a bátor, kezdeményező, kipróbáló, új iránt fogékony személyiség megléte szükséges. A nevelőmunka középpontjában a gyermek áll, kulcsszereplő az óvodapedagógus, akinek elfogadó, segítő, támogató attitűdje modell, mintát jelent a gyermekeink számára. Személyisége, viselkedése, szakmaisága fontos feltétele az óvodai nevelésünknek. A gyermek szeretetszükségletét kielégíti, mellyel számára biztonságérzetet nyújt. Megértő, türelmes, érzelmileg elfogadó partneri szerepet töltünk be az együttnevelésben a családok számára.

Követelményünk és elvárásunk, hogy előítéletektől mentesen közeledjünk a különböző kultúrájú családokhoz /szokások, hagyományok megismerése, ápolása /. Figyelembe vesszük a gyermeki esélyegyenlőség és az egyenlő bánásmód biztosításának követelményét. A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek, és a sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztéséhez speciálisan képzett szakemberek közreműködését vesszük igénybe.

Személyi feltételek:

A szakos ellátottság 100%-os, jól szervezett. Valamennyi óvodapedagógus folyamatosan teljesíti képzési kötelezettségét. Ebben a folyamatban az óvoda helyi programjával adekvát kompetenciáit fejleszti.

A szakmai, pedagógiai önállóságot biztosítja, hogy az óvoda élén szakmailag független intézményvezető áll.

A pedagógiai asszisztens a csoportokban segíti a nevelő munkát, segít a felzárkóztatásban, az egyéni bánásmódot igénylő gyermekek nevelésében.

A dajkát a pedagógiai munka közvetlen segítójének tekintjük, egyike a gyermeket nevelő felnőtteknek, aki éppúgy, mint az óvodapedagógus magatartásával, teljes lényével, beszédstílusával, magatartásával, egész személyiségével hatást gyakorol a kisgyermekre. Ahhoz, hogy a nevelési folyamatban a dajka közvetlenül és tevékenyen részt vehessen, elsősorban arra van szükség, hogy megfelelő szinten tájékoztatva legyen az óvoda és az adott óvodapedagógusok nevelési elképzeléseiről, módszereiről.

Az együttműködés, a munkamegosztás tudatos, tervezett folyamat. A nevelés eredményessége érdekében különösen fontos a csoportokban együtt dolgozók hatékony együttműködése, amely a gyermekérdek kiszolgálására irányul. A csoportban dolgozó dajkák és óvodapedagógusok munkakapcsolata az általános és feladatok ismeretén és teljesítésén túl, az egymást elfogadó és tisztelő viszonyuláson alapszik.

A nem pedagógus alkalmazottak összehangolt munkája elengedhetetlen a feladataink megvalósításához.

Csakis az egységesen elfogadott szokás és szabályrendszer, az azonos értékrend adhat biztonságot a gyermeknek és a felnőttnek egyaránt.

Az óvoda életének megszervezésében és a tartalmi munkában egyaránt fontosnak tartjuk, hogy jó időbeosztásban, hatékony szervezeti formák megtalálásával, megvalósítható célrendszert dolgozzunk ki úgy, hogy állandóan érvényesüljön a **tudatosság, szakszerűség, tervszerűség, a rendszeresség és az összehangoltság elve.**

Óvodánkban egy munkaközösség működik, melynek fő célja a megfogalmazott célok, feladatok megvalósítása, előtérbe helyezve minden évben a gyengébb területeket, kiemelt feladatokat. Az óvodával kapcsolatos ismeretek megújítása érdekében folyamatos az önképzés és az innovatív szemlélet, valamint a továbbképzéseken való részvétel az ismeretek

frissítése. A folyamatos tudásmegosztás része a nevelőtestületi megbeszéléseknek, szakmai napoknak.

Tárgyi feltételek

Óvodánk rendelkezik a pedagógiai program megvalósításához szükséges tárgyi feltételekkel. Az óvoda épülete, udvara, kertje, berendezése oly módon került kialakításra, hogy az szolgálja a gyermekek biztonságát, kényelmét, megfelelően változó testméreteiknek, biztosítsa egészségük megőrzését, fejlődését. Lehetőséget teremtsen a mindennapi testnevelés, a mozgás különböző formáinak megvalósítására, és tegye lehetővé játékipénység kielégítését. A gyermekek által használt tárgyi felszereléseket számukra hozzáférhető módon és a biztonságukra figyelemmel helyeztük el. A jelenlegi 3 csoport működéséhez, a létszámviszonyokhoz az infrastruktúra megfelel. A szakmai munka színvonalának szinten tartása és fejlesztése érdekében kiemelt figyelmet fordítunk és keressük a lehetőségeket arra, hogy intézményünk tárgyi feltételeit folyamatosan bővítsük, fejlesszük

Természetesen tudjuk, hogy az optimálisabb körülmények, a jobb felszereltség önmagában még nem eredményezi a magasabb szintű pedagógiai munkát. Az adottságokon túl legfontosabb a gyermek- és hivatásszeretetünkből, szakmai felkészültségünkből fakadó tenni akarás és tudás, amelyet mindig és mindenkor a gyermeki érdek kiszolgálására igyekszünk fordítani.

Szervezési és működési rend

Óvodánkban a nevelés helyi pedagógiai programunk alapján történik. A csoportok szervezésénél 2013. szeptember 1-jétől **vegyes csoportok** szervezésére térünk át minden csoportban.

Az óvodába felvett gyermekek csoportba való beosztásáról a főigazgató dönt, a szülők és az óvodapedagógusok véleményének valamint a közoktatási törvényben meghatározott létszámhatárok figyelembevételével.

A csoportba sorolásnál ügyelni kell, hogy lehetőleg mind a négy korosztályból arányosan legyenek elosztva a gyermekek, figyelve a nembeli arányokra, a halmozottan hátrányos helyzetűek arányára, mely 25 %-nál nagyobb eltérést ne mutasson, illetve a sajátos nevelési igényű gyermekek létszámára.

A csoportoknak nevet adtunk, színekkel jelöljük: kék, sárga és zöld csoport.

Az ismeretnyújtás és képességfejlesztés tervezése

Az ismeretnyújtás tervezését két folyamatban végezzük, a linearitás és komplexitás elve szerint éves és heti, valamint tematikus tervet készítünk.

Az éves ütemterv (keret jellegű) alkalmazkodik az évszakokhoz, az ünnepekhez, hagyományokhoz, jeles napokhoz, helyi történésekhez. A környezet tevékeny megismerése keretében feldolgozott témák nyújtják az alaphangulatot, melyhez kapcsolódnak az egyéb tevékenységformák és a játék.

Mindehhez a módszertani szabadság megtartása mellett projekttervek készülnek, egy-egy projektnap vagy projekthét motiválóan hat a gyermekek téma iránti elkötelezettségére.

Az éves tervben olyan témákat kell megjelölni, melyek a gyermekek érdeklődésére, tudásvágyára épülnek. Elsődleges a természetközelség, a környezet nyújtotta természeti-, társadalmi háttér.

Feldolgozásánál a közvetlen élethelyzetekben történő, tapasztalásra épülő, cselekvő-, érzékelő ismeretszerzésre, a társadalmi környezetben fellelhető viselkedésminták, illemszabályok megismerésére, gyakorlására törekszünk.

Az éves terv keretjellegű, a javasolt témakörök mellett tartalmazza a képességfejlesztés lehetséges feladatait is.

Az éves kerettervet kell havonta áttekinteni, mely alapja a **tematikus tervnek**, és ekkor kell a ciklushoz igazítani az ismeretanyagot. Ennek az anyagnak a feldolgozása a **heti tervekben** realizálódik.

A szocializáció tervezése

Az igényes és kulturált életvitellel kapcsolatos szokások megismerése, elfogadása, megszilárdulása és belsővé válása hosszú nevelési folyamat és gyakorlás eredménye.

Ezért magát a tervezést sem célszerű rövid időintervallumra bontani.

Csoportra szóló **nevelési tervben félévente** fogalmazzuk meg a szociális képességek, magatartási szokások alakítását és fejlesztését. Itt dolgozzuk ki azoknak a szabályoknak a

rendszerét is, amelyek segítséget nyújtanak a gyermekeknek ahhoz, hogy kiegyensúlyozottan, biztonságban, konkrét elvárások szerint élhessék napi életüket.

Havonta határozzuk meg a szervezési feladatokat, amelyek a nevelőmunka céltudatos végzéséhez segítenek hozzá.

Félévenként történik a nevelőmunka tervezésének értékelése.

Napirend

Meggyőződésünk, hogy a folyamatos életszervezéssel, a napirendi szakaszok integrációjával válhat valóban elsődlegessé és központi jelentőségűvé a játék. Az óvónők közvetlenül nem irányítják direkt módon a csoportot, hanem alkalmazkodnak az egyes gyermek önállóságához, képességeihez, tulajdonságaihoz és ebből kiindulva fejlesztik őket, figyelmet fordítva a kiemelkedő képességű, tehetséges gyermekekre. A gyermekek saját szintjüknek és tempójuknak megfelelően tevékenykednek, szabadon választanak az általuk jól ismert lehetőségek között, és különböző szinten gyakorolják a szabályokat.

Napjaik megszervezésénél arra kell törekedni, hogy természetes életritmusukhoz alkalmazkodjunk és a **legtöbb egybefüggő időt biztosítsuk az elmélyült játékhoz**. A napirendet a biztonságot nyújtó stabilitás és a változásokra is lehetőséget adó rugalmasság jellemzi. A játék mellett minden tevékenységet úgy kell megszervezni, hogy a játék menetét lehetőleg ne zavarja meg. A különböző tevékenységeket egységes egészként éljük át és a tevékenységek közötti átvezetés az újabb élmény színezetével keltsen érdeklődést. Ne legyen az óvodai életben sürgetés, csak buzdítás, és alkalmazzuk a kivárás módszerét is. Legyenek a csoportokban a gyermekek életét megkönnyítő jelek, jelzések és egyértelmű, határozott szabályok, amelyek segítenek az ebben az életkorban megalapozható magatartásformák és szokások kialakításában. A nap folyamán két nagyobb időkeretben dolgozunk, az étkezések is folyamatosak.

A gyermekek reggel és délután az étkezésnél kiszolgálják önmagukat, délben a kicsik önkiszolgáló, míg a középső és nagycsoportos korú gyermekek naposi munkát végeznek.

A helyi nevelési program megvalósítását segítő alapszolgáltatásaink:

- A gyermekek logopédiai ellátása
- Részképességek lemaradásának korrekciója fejlesztő óvodapedagógusi segítséggel

- A gyermekek gyógytestnevelői ellátása

Az egyéni fejlesztés (BTMN gyermekek) csoportból kiemelve történik fejlesztési időkeret meghatározása szerint. A logopédiai foglalkoztatás az arra rászorulóknak hetente egyénileg vagy mikrocsoportban történik. Gyógytestnevelő hetente fejlesztő foglalkozásokat tart az orvosi igazolással, javaslatot rendelkező gyermekeknek. Pszichológiai ellátásra Siófokon a Pedagógiai Szakszolgálatnál van lehetőség egyéni foglalkoztatás keretében.

Az egyéb szolgáltatások (szülői igények alapján) nevelési időn kívül történnek, hogy a játékot, a napirendet ne zavarják. (hitoktatás stb.)

Heti terv, heti rend

A heti terv biztosítja a folyamatosság, rendszeresség, fokozatosság, tudatosság megvalósítását.

Heti tervezés szempontjai:

- A gyerekeknek naponta szükségük van a szervezett játékos mozgásra, a mindennapos testnevelésre.
- Heti egy alkalommal minden csoportban kötelező testnevelés foglalkozást tartunk.
- A heti ciklusokban, komplex módon jelenjenek meg a tevékenységformák.
- A heti témát az adott évszak nyújtotta élményanyag, a hagyományok, ünnepek, a gyermekekhez közel álló események határozzák meg, amelyek több héten keresztül ismétlődhetnek.
- Naponta legyen lehetőség éneklésre, vizuális tevékenységekre, verselésre, mesére a választhatóság elve szerint.
- A hét keretén belül legyen egy-egy nap, amikor egy bizonyos tevékenységforma hangsúlyozott és kezdeményezett.
- A gyerekeknek meg kell adni a lehetőséget, hogy a megkezdett témát kedvük szerint folytathassák.
- A spontán érés és a tudatos fejlesztés helyes arányának megtartása mellett mindkét formának helyt adunk.
- A nagycsoportosoknak alkalmanként kötelező jellegű foglalkozás is szervezhető.

- Az óvónő tervezze és valósítsa meg a csoportszoba és az udvar játszórészeinek, olyan elrendezését, amely biztosítja a szabad játékot, a szabad mozgást, a tevékenységi lehetőségek sokféleségét, ugyanakkor nyújtson lehetőséget az elkülönülésre is.
- A heti terv elkészítéséért a délelőtti óvónő a felelős.
- A tervezéshez projektmódszer alkalmazása, projektlehetőségek tervei készülnek, melyeknek bővítése, megújítása folyamatos és szükség szerinti.
- A projektek között kellő időt kell biztosítani az élmények feldolgozására.

Nyári terv

Az időjárás figyelembe vételével arra törekszünk, hogy a gyermekek szinte az egész napjukat a szabadban tölthessék.

SZABADON VÁLASZTHATÓ TEVÉKENYSÉGEK

- szervezett mozgásos játékok, torna;
- játék a homokkal, vízzel, agyaggal;
- hosszabb kirándulások, séták;
- élmények, "kincs" gyűjtése, a gyűjtött anyagból barkácsolás;
- környezetvédelem, udvari munka;
- munka jellegű tevékenységek;
- természetes környezetben történő tapasztalás;
- környezeti változások megfigyelése;
- illemszabályok gyakorlása;
- kuckózás, mese, meseszínpad;
- énekes-, verseny- és labdajátékok;
- vizuális technikák.

A gyermeklétszám csökkenése miatt, a gyermekcsoportok összevontan működnek. Ez lehetőséget nyújt arra, hogy más környezethez alkalmazkodjanak, más személyeket, társakat elfogadjanak.

Az óvónő is új helyzetbe kerül, nagyobb toleranciára, empátiás reagálásokra, ötletgazdagságra van szüksége.

Nagyon fontos, hogy egységes szokás és szabályrendszer legyen, minden óvodapedagógus számára.

Az óvónő feladata, hogy ne hagyja unalmassá válni a mindennapokat. Kínáljon a gyermekeknek élményszerű, változatos tevékenységeket, közvetve kompetenciáit fejlessze, a nyár, sok alkalmat ad a természettel való közvetlen találkozásra. A különböző fejlettségű, életkoruknál fogva is más képességű és terhelhetőségű gyermekekkel való differenciált foglalkozás, az egyéni szükségletek tiszteletben tartása.

A gyermekek átvételét előzze meg az óvónők közötti konzultáció. Teremcsere esetén a gyerekek saját jeleiket vigyék magukkal.

VII. Az óvoda hagyományai, ünnepeink

Tevékenység célja:

- Óvodánkban az ünnepi alkalmakat különösen nagy gonddal és körültekintéssel szervezzük úgy, hogy közben kihasználjuk és építünk is ezek hatékony személyiség- és közösségformáló erejére, valamint környezetvédő-óvó és egészségvédő szerepére.

Feladat:

Megfelelő környezeti és lélektani feltételek megteremtésével válják érzékelhetővé a különböző típusú ünnepek eltérő tartalma, hangulata (vidám, nevetős, várakozó, csendes titkos, meghitt, örömteli, harsány, mókázó, izgalmas, játékos, emelkedett).

Az ünnepi alkalmakat megelőző készülődés, együtt játszás, együtt munkálkodás, tervezgetés örömtelivé, izgalmassá teszi a várakozás időszakát. Kellemes emlékképek felidézése nyomán a gyerekek ilyenkor különösen aktívak. Az ünnepi alkalmak, a hagyományok lehetnek egyénre szólóak, csoportokra, ill. az egész óvodára szervezettek.

A hagyományaink, ünnepeink tervezését és megvalósítását a módszertani szabadság megtartása mellett közösen készített projektek segítik.

Alkalmaink:

Egyéni hagyomány a születésnapok évszakonkénti megünneplése. Ezen a napon az ünnepeltet különös gondoskodás és figyelem veszi körül, társai és a felnőttek részéről egyaránt. Ajándékkal kedveskedünk, énekkel köszöntjük őket.

Azokat az eseményeket, melyekhez projekttervek készültek, a felsorolásnál dőlt betűvel jelöljük.

Őszi színes világunk eseményei

Szeptember:

- Az új óvodások és szüleik fogadása. (Óvodánk bemutatása, kis ajándékkal kedveskedünk az új gyerekeknek.)
- Ősz ünnep – népi hagyományokkal, madárijesztők készítése
- Drámajáték napja – közös játék, csoportok ismerkedése
- Népmese napja

Október:

- Tök jó hét - Termések, termények begyűjtése *hangulatos falusi hagyományok felelevenítése... (pl. kukoricafosztás, darálás, dióverés...)*, terménybábok készítése
- Október 1: zene világnapja, hangszerek az óvodában, zenei élmények nyújtása
- Október 04, Állatok napja: *háziállatok az udvarokban, nagycsoportosok Állatkerti séta Veszprémben*
- Október 23.- Nemzeti ünnep
- Egészségnevelési hét: saláták, csalamádé készítés, fogászati nap, piac látogatás

November:

- Márton napi vigasság, felvonulás
- *Az adventi ünnepkör kezdete.* (Adventi koszorú- és naptárkészítés)

A tél szépségei, ünnepei

December:

- Mikulás napja (dalokkal, rajzokkal, ajándékokkal várjuk a Mikulást, aki minden kisgyermeket megajándékoz, és játékokat hoz a csoportokba).
- Adventi ünnepkör folytatása néphagyományokkal; (Lucázás)
- Készülődés *karácsonyra* (ünnepi hangulat megteremtése, dekoráció, üdvözlőkártyák készítése, mézes-sütés, díszek készítése..)
- *Karácsony*: A gyermekekhez érzelmileg legközelebb álló ünnep. Meghitt, csendes, titkos, örömteli, várakozó. Az egymásra odafigyelés fontosságának, az ajándékozás, vendégség örömeinek átélése egyéni és csoportos formában egyaránt. Különös hangsúlyt kap az intimitás, a készülődés, a várakozás, a meglepetés. Az óvodapedagógusok mesejátékkal ajándékozzák meg a gyermekeket

Január:

- Újévköszöntő (népi jókívánságok, egymás köszöntése).
- Madarak hónapja: madárvédelem, madáretetés, madármegfigyelés

Február:

- Téli örömök (hóesés, olvadás, játék a jégen, jégtörés, szánkózás, hógolyózás, időjárást jósoló jeles napok)
- Medve nap
- *Farsang*: télbúcsúztató ünnep, vidám, mókás, nevetős. Az egyszerű jelmezekkel. A gyermekekkel a terem díszítése. A jelmezbe öltözés a gyermekek számára, kötelező, de az óvónők is beöltözhettek. Mondókákat, énekeket tanulunk, farsangi játékokat játszunk, fánkot "sütünk".

A tavaszi, megújuló természet örömei

Március:

- Nőnap. Csoportokban a lányok köszöntése
- Március 15. Nemzeti ünnep. (Gyermekek számára átélhető, egyszerű hagyományaival - huszársjáték, kokárdák, csákók, zászlók készítése. A községünkben lévő kopjafánál, Petőfi emlékparkban elhelyezzük a nemzeti színű jelképeket.)

- **22-én A Víz világnapja.** (A tavaszi Balaton megfigyelése, védelme, a víz fontossága, játékos vetélkedők, kirándulás a Jaba patakhoz, Halas tóhoz)
- *Húsvét.* Teremdíszítés, nyuszi fészkek készítése, tojásfestés, ajándékkészítés, locsolkodás. Tojásfa liget: tojásfa örökbefogadása csoportonként

Április:

- *Madárles: gólyák követése a helyi webkamera segítségével*
- **22-a A Föld Világnapja.** (Természeti környezetünk védelme, térképek, földgömb nézegetése, színezése, virágok ültetése stb.
- Szülők-gyermekek közös sportnapja
- *Egészségnevelési hét*
- Májusfa állítás - *Májusfadíszítés,*

Május:

- *Anyák napja.* (Édesanyjukat, nagymamáikat köszöntik a gyerekek alkalmi versekkel, dalokkal, virággal, saját készítésű ajándékkal, a lehető legszemélyesebb szervezési keretek között. Öröm legyen a gyermeknek is, ne megterhelés. Fontos az érzelmi előkészület!)
- **10-a, Madarak- fák napja** erdei kirándulások. Lehet faültetés, virágmagok vetése, környezetünk szépítése, virágládák beültetése, udvarunk szépítése.
- *Májusfa kitáncolás* (körültáncolás, közös játék az óvoda minden csoportjának részvételével, délután szülőkkel)
- Gyermeknap a Szülői Szervezettel közös szervezéssel
- Nagycsoportosok vonatos kirándulása
- Búcsúzó nagyok hajókirándulása
- Búcsúzás. (Az iskolába készülő gyermekek búcsúztatása, búcsúajándék átadása az utolsó közös óvodai együttlét.)

Minden ünnepi alkalommal jellemző külsőség a csoportok megfelelő díszítése, az ünnepi terítés, étrend és a gyermekek- felnőttek alkalomhoz illő öltözködése.

VIII. A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

Testi fejlettség mutatói

- Folyamatos fejlődést, növekedést mutat, eljut az első alakváltozáshoz.
- Teste arányosan fejlett, erőteljesen fejlődik a mozgáskoordinációja és a finommotorika.
- Mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képes.

Értelmi fejlettség mutatói

- Érdeklődő, nyitott a világ dolgai iránt;
- Érzékelése és észlelése folyamatosan fejlődik, differenciálódik;
- A térben biztosan mozog és helyez el tárgyakat;
- Tisztában van testének felépítésével, testéhez képest a helymeghatározás sem jelent gondot neki;
- Megjelenik a szándékos bevézés, felidézés, és megőrzés képessége is;
- A szándékos figyelem tartalma, terjedelme növekszik, megosztása és átvitele könnyebbé válik;
- A gondolkodás fejlődésében eljut az elemi fogalmi gondolkodás kezdetleges szintjéhez;
- Folyamatosan, érthetően beszél. Mások beszédét megérti, és többnyire végighallgatja;
- Elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről;
- A természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükséges magatartási szabályok kialakulóban vannak;
- A viselkedés alapvető szabályait ismeri és gyakorolja;
- Elemi mennyiségi, formai és téri ismeretekkel rendelkezik.

A szociális érettség mutatói

- Igényévé válik az iskolai élet, a tanító elfogadása;

- Az együttműködésre, kapcsolatteremtésre egyaránt képes gyermektársaival és felnőttel is;
- A feladat megértésében, feladat végzésében, annak eredményességében tükröződik a feladattudat, az akarat;
- Kitartó, önálló munka végzésére, egyenletes munkatempóra, önfegyelemre képes;
- Ismert szabályokhoz önállóan alkalmazkodik;
- Képes szükségleteinek kielégítését későbbi időkre halasztani;

IX. Gyermekvédelemmel összefüggő feladataink

Tevékenység célja:

Megelőzni, elhárítani vagy enyhíteni azokat a károsító hatásokat, amelyek a gyermek egészséges fejlődését megzavarják. Segíteni azokat a pozitív hatásokat, amelyek hozzájárulnak értékes képességeinek kiteljesítéséhez.

Óvodánkban feltárjuk azokat a körülményeket, amelyek a gyermekek testi-, lelki-, és szociális fejlődését hátrányosan befolyásolják, illetve veszélyeztetik. Esélyegyenlőségük érdekében nevelési és pedagógiai eszközeinkkel segítenünk kell azokat a gyermekeket, akik valamilyen okból hátrányos és veszélyeztetett helyzetbe kerültek. Az intézmény minden dolgozója törekedjen arra, hogy a veszélyeztető körülmények, problémák (nehezen nevelhetőség) enyhüljenek, vagy szűnjenek meg.

Valamennyi óvodapedagógus kötelessége:

- közreműködjék a gyermekvédelmi feladatok ellátásában,
- a gyermekek egészséges fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, és megszüntetésében,
- a nehezen nevelhető vagy bármely oknál fogva hátrányos helyzetbe került gyermek felzárkóztatásában működjön közre.

Fő feladataink:

- Problémák felismerése.
- Okok megkeresése.

- Segítségnyújtás.
- Jelzés az illetékes szakembereknek.

Alapelveink a gyermekvédelmi munkában:

- Humánus, megértő, egyéni bánásmód.
- Tapintatos, személyes kapcsolattartás.
- A család a gyermeke iránti felelősségének erősítése.

A gyermekvédelmi munka módszere (Minden óvodapedagógusra vonatkozik.)

- Környezettanulmány.
- Családlátogatás.
- Egyéni beszélgetés.
- Kérdőív - félévi értékelés
- Egyéni fejlesztés.
- Megfigyelések.

A prevenció és a segítségnyújtás teendői

- Kapcsolattartás és tanácsadás a szülőkkel.
- Lehetséges szociális ellátások számbavétele.
- Veszélyeztetettség típusának és súlyának mérlegelése.
- Nyilvántartás vezetése.
- Egyeztetés a szakemberekkel.

Gyermekevédelmi munka folyamata

1. A hátrányos és veszélyeztetett gyermekek kiszűrése, diagnózis felállítása.
2. Közös konzultáció a gyermek érdekében, a csoport óvónői, az óvodavezető, gyermekevédelmi felelős közreműködésével.
3. Szülőkkel való kapcsolatfelvétel, kapcsolattartás, a probléma jelzése, segítség felajánlása.
4. Nyomon követés és kontrol.

Hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekevédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül **egy fennáll**:

- a) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családbafogadó gyámról – önkéntes nyilatkozata alapján – megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb **alapfokú iskolai végzettséggel** rendelkezik,
- b) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családbafogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti **aktív korúak ellátására jogosult** vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző **16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott** személy,
- c) a gyermek **elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei**, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált városfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

Halmazottan hátrányos helyzetű

- a) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az (1) bekezdés a)–c) pontjaiban meghatározott körülmények közül **legalább kettő fennáll**,
- b) a **nevelésbe vett gyermek**,
- c) az **utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal** felnőtt.

A hátrányos, halmazottan hátrányos helyzet megállapítására irányuló eljárásra a gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága tekintetében illetékességgel rendelkező települési önkormányzat **jegyzője illetékes**.

A **nyilvántartás** vezetése a hátrányos, halmazottan hátrányos helyzet fennállásáról 2013. 09. 01. napjától szintén jegyzői hatáskörben valósul meg, így az erről szóló **igazolások**at is ő állítja ki.

A települési önkormányzat jegyzője a **hátrányos, halmazottan hátrányos helyzet fennállását megállapító határozatát, a határozat jogerőre emelkedését követő öt napon**

belül tájékoztatásul megküldi a bölcsődének, nevelési-oktatási intézménynek, ahol a gyermek ellátásban részesül.

Hátrányos illetve veszélyeztetett helyzet kritériumának tekintjük még óvodánkban a következőket:

1. Egészségkárosodás, tartós betegség.
2. Gyermek személyiségzavarai: beilleszkedési problémák, magatartási zavar, képességbeli fejlődés lemaradása.
3. Erkölcstelen családi környezet: családon belüli agresszivitás, szenvedélybeteg a családban.
4. Ingerszegény környezet: rossz lakáskörülmények, létbizonytalanság, érzelmi sivárság, elhanyagoló nevelés.

Migráns gyermekek interkulturális nevelése

Migráns gyermek az a gyermek, aki, valamint akinek a családja nem magyar állampolgár, és munkavállalás, tanulás céljából tartózkodik Magyarországon, illetve menekült státuszú.

Alapelveink:

- A migráns gyermekek a magyar gyermekekkel azonos feltételek mellett vehetik igénybe az óvodai nevelést.
- Az emberi méltóság elismerése és tiszteletben tartása minden migráns kisgyermeket megillet.
- Az egyéni bánásmód elvét az ő nevelésük során is érvényesítjük.
- A bevándorló családból érkező gyermekek értékességét egyediségükben, individualitásukban keressük.

Óvónői feladatok:

- *felkészülés a gyermek fogadására*

Az óvónő felkészülése a szülőkkel és a gyermekkel való kapcsolatfelvétellel kezdődik. A későbbiekben a gyermek kultúrájával, vallásával, nemzetiségével kapcsolatos információkat is össze kell gyűjtenie, szükség esetén utána kell olvasni. Ezek az információk hozzásegítik ahhoz, hogy jobban megértse a gyermek viselkedését, meghatározhassa a pedagógiai beavatkozás lehetséges irányait. Tanácsos ezeknek az információknak egy részét a csoportban dolgozó dajkával is megismertetni.

- *az érkező gyermek empátiás fogadása*

A migráns gyermek kezdeti viselkedését meghatározza aktuális érzelmi beállítódása, és előzetes szocializációs tapasztalatai.

- a migráns kisgyermek, amikor bekerül a számára teljesen idegen környezetbe, egyedül lévőnek, kirekesztettnek, érzi magát
- nem érti a körülötte lévő felnőttek és gyermekek beszédét és őt sem értik a többiek
- fél az ismeretlentől, a változástól, a bizonytalanságtól
- általában a család szociálisan is rászorult, ezért a többi kisgyermekhez viszonyítva,
- hátrányosabbnak érezheti magát.

Ezért az óvónő legfontosabb feladata:

A kezdeti időszakban, a gyermek érzelmi biztonságának megteremtése. Az eltérő nyelv, szokás, viselkedés módok, étrend elfogadása. A más kultúrákról, vallásról, bőrszínről, etnikai különbségekről szóló életkornak megfelelő ismeretek bemutatása apró lépésekben, a gyermekek érdeklődési körét- játék-mese-vers-zene-tánc- figyelembe véve valósítható meg.

A migráns gyermeket segíteni kell a magyar nyelv elsajátításában, melynek leghatékonyabb eszköze a játék, tere pedig maga a közösség.

Sikerkritériumok:

- szívesen jár óvodába
- a gyermekcsoport egyenrangú tagjának érzi magát
- szívesen játszik társaival és a csoporttársak is keresik a társaságát
- megérti a magyar szavak jelentését, szavakat, tömondatokat képes magyarul kimondani.

X. Kapcsolatrendszerünk

Az óvoda és a család

A közoktatásról szóló törvény az óvodai nevelést a családi nevelés kiegészítőjeként fogalmazza meg, továbbá, hogy „a szülőnek joga, hogy megismerje a nevelési-, oktatási intézmény foglalkozásait, illetve pedagógiai programját, házirendjét, tájékoztatást kapjon az

alábbiakról: a gyermek fejlődéséről, magaviseletéről, tanulmányi előmeneteléről, neveléshez tanácsokat, segítséget kapjon.”

Az együttműködés tartalma

Az óvoda funkcióihoz tartozik a család támogatása, a család funkciójának erősítése, kiegészítése, szemléletének, életvitelének, nevelési gyakorlatának alakítása. A család szocializációs hatása nem pótolható, nem vállalható át, hiszen a családtagok szeretetteljes kötődéseit az óvoda nem helyettesítheti.

Az átmenetet segíti a gyermek fokozatos bekerülése a csoportba, a szülőkkel együtt történő beszoktatás. A családból érkező gyerekek beszoktatási ideje eltérő, attól is függ, milyen közösségből jött és mennyi időt töltött családon kívüli közösségben.

Óvodába kerülés előtt, amennyiben ezt a szülők kéri, **családlátogatás** során képet kapunk a gyermek környezetéről, családban elfoglalt helyéről, szokásairól, a szülők nevelési attitűdjéről, esetleges nevelési problémákról, és benyomásokat szerezhethetünk a gyermekről. Kérdéseink megfogalmazásánál a segíteni akarás és az együttműködési szándék a meghatározó.

Naponkénti párbeszédre kerülhet sor a gyermek érkezésekor és távozásakor. Fontos információk átadása történik meg ekkor. Ezek a beszélgetések rövid idejűek, hisz a csoporttól vonják el a felnőttet. A szülőktől a "kézből kézbe" átadást várjuk el, és csak az átvett gyermekért vállalhatunk felelősséget.

Szülők részére adott a lehetőség, hogy időegyeztetés után részesei legyenek az óvoda hétköznapi életének. Hely hiányában ünnepeink többnyire sajnos zártkörűek, de ezekről mindig tájékoztatjuk a szülőket. Egyre gyakrabban fordul elő, hogy videofelvételről maguk is (utólag) részesei lehetnek egy-egy ünnepi napnak. Komolyabb négy szemközti beszélgetést igénylő problémák megbeszélésére a **fogadóóra** alkalmas. A személyes beszélgetés bizalmas jellegű. A közös megoldáskeresés lehetőségét minden olyan esetben biztosítjuk, amikor a szülők igénylik, illetve olyan probléma merül fel az óvodában, amit csak szülővel együtt tudunk megoldani.

A csoportos találkozások, **szülői értekezletek** jó alkalmat adnak arra, hogy a szülők megismerkedhessenek az óvodánk programjával, rendjével, elvárásaival, feladataival. Elmondhatják gondolataikat, javaslataikkal segíthetik nevelő munkánkat. Oldott

beszélgetés a célunk, amit a szülői igényeknek megfelelően a kiválasztott téma biztosít. A szülői értekezleten egy-egy nevelési, egészségügyi vagy egyéb kérdés, szervezési feladat megbeszélésére is sor kerül.

Az óvoda és család kapcsolatának alakulásában fontos szerepet tölt be, a szülők szervezete. A szülők összevont szülői értekezlet keretében, maguk közül 60 % többséggel Szülők Közösségének Választmányát választanak.

Keressük a lehetőséget, hogy a gyerekek megismerjék egy-egy szülő foglalkozását, élményeket szerezhessenek.

Az óvoda és iskola

A kölcsönös érdeklődés, tisztelet és a gyermekek megismerése alapján hangoljuk össze nevelési törekvéseinket. Tájékoztatásunk a gyermek fejlődéséről, egyéni fejlődési üteméről, az egyéni bánásmód alkalmazásának tapasztalatairól és az esetleges alkalmazkodási nehézségekről az átmenet megkönnyítése érdekében személyes beszélgetés keretében történik.

Lehetőséget adunk a tanítóknak az óvoda napi- és heti rendjének, az egészséges életmód, és közösségi élet szokásainak, hagyományainknak, nevelési eszközöknek, módszereknek megismerésére. Az óvodánkba ellátogató pedagógusok természetes élethelyzetükben figyelhetik meg a gyermekeket.

Az iskola életébe nyílt napon tekinthetnek be a gyermekek szüleikkel. Gyermekeink iskolai beilleszkedését is figyelemmel kísérjük. Iskola kezdés első napjaiban visszatérő látogatást tesznek az óvónők, hogy megvalósuljon a kézből- kézbe átadás. A gyermekek beilleszkedését segíti elő az új környezetben a jól ismert személy jelenléte. A hasznosítható tapasztalatokat beépítjük munkánkba.

Az óvoda és fenntartója

Lehetőséget adunk az óvodai életbe való betekintésre. Folyamatos és rendszeres az együttműködés, ez segíti az óvoda szakmai presztízsének elismerését is. Értekezleteinkre, rendezvényeinkre, ünnepségeinkre meghívjuk őket. A nyugodt, zavartalan működés feltételeit biztosítják az éves költségvetésben. Önkormányzat intézkedési tervében fogalmazza meg az

intézményről való gondoskodását. Továbbá meghatározza az elvárásait, ezekkel kapcsolatos feladatait a szakmai törvényességi, pénzügyi ellenőrzések rendjét.

Egyéb kapcsolatok

Az óvoda és az egészségügyi szakember (orvos-védőnő)

Feladata a rendszeres egészségügyi ellátás megszervezésének, működtetésének segítése. A testi fejlődésben való lemaradás, betegségek felismerése, éves egészségügyi vizsgálatok keretében történik.

Az először óvodába kerülőket a bekerülés előtt megvizsgálja és erről igazolást ad a gyermekorvos.

A védőnő tisztasági vizsgálatokat végez. Fejtetvesség esetén felvilágosítja a szülőket a teendőkről és kiállítja az igazolást.

A szakemberek segítségével támogatjuk a tartós gyógykezeléssel, egészségkárosodással, betegséggel, diabétesszel érkező gyermekek fejlődését, egyeztetések és szükség szerinti konzultáció segítségével.

9.1.1-es típusú diabétesszel élő gyermekek óvodákban, történő ellátása

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 2021. szeptember 1-jétől hatályos módosítása értelmében az 1-es típusú diabétesszel élő gyermekek esetében az óvoda, többcélú intézmény gondoskodik a napközbeni alapvető speciális ellátásról: a vércukorszint szükség szerinti méréséről, valamint – szükség esetén, orvosi előírás alapján – a szülővel, törvényes képviselővel történt egyeztetést követően, az előírt időközönként a szükséges mennyiségű inzulin beadásáról.

Ezen feladatok ellátását:

- az iskolaorvos és védőnő,
- vagy a megfelelő szakmai továbbképzést elvégző, pedagógus,
- vagy legalább érettségi végzettséggel rendelkező, nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben foglalkoztatott személy révén biztosíthatja. aki az Oktatási Hivatal által szervezett, a feladat ellátásához kapcsolódó ismeretekről szóló szakmai továbbképzésén részt vett, és aki a speciális ellátásban való részvételt vállalja, melyért pótlék illeti meg.

Az intézményvezető speciális eljárásrendet alakít ki, az Egészségügyi törvénnyel összhangban. A speciális eljárásrendet belső utasítással kell kiadni a munkáltatónak. A speciális eljárásrendről a szülőt tájékoztatni kell.

9.1.2. Tartós gyógykezelés alatt álló gyermek

A tartós gyógykezelés alatt álló gyermeknek, akit a felmentést engedélyező szerv az óvodai foglalkozáson való részvétel alól felmentett, az óvoda köteles a szülő részére tanácskozást, konzultációt biztosítani. Továbbá terápiás vagy más kezelés szükségessége esetén továbbirányítani pedagógiai szakszolgálathoz vagy más szakellátást biztosító intézményhez.

Allergiás gyermek ellátását az intézményben egyéni eljárásrend alapján végezzük. Alapja a gyermek szüleitől kapott tájékoztatás és nyilatkozat, valamint a gyermekorvossal történt egyéni konzultáció. Minden esetben szoros együttműködés és információ csere az alapja az ellátásnak.

Az óvoda és a művelődési ház

A gyermekek szünidei elfoglaltságának gazdagítása, szabadidős tevékenységnek részbeni felvállalása, közművelődési programok szervezésével, ajánlásával. Programokat rendszeresen megosztjuk a különböző fórumokon.

Közel hozza a gyermekhez a hiányzó művelődési lehetőségeket: a kiállítást, a gyermekszínházat, a különböző játékos gyermek- és családi programokat.

A siófoki színházlátogatás az 5-6-7 éveseknek ünnepi alkalom, mely fejleszti a gyermekek erkölcsi érzelmeit, esztétikai fogékonyságát, erősíti az óvodai közösségek alakuló kapcsolatát, formálja magatartásukat.

Évente közös könyvtárlátogatás során ismerkedünk a helyi lehetőséggel, a könyvtár használatával és kölcsönzünk könyveket.

Együttműködés a Gyermekjóléti szolgálattal

Az óvoda jelzőrendszerként működik a gyermekjóléti szolgálat felé. Segítséget kér a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyermekek folyamatos feltérképezésére. Együttműködik a gyermekek-, családok életkörülményeinek javításában, a hátrányok minimalizálásában, az újratermelődésnek a megakadályozásában. Tanácsot ad konkrét életviteli problémák megoldására, folyamatos konzultációk formájában.

Szülői értekezleteken, fórumokon, programokon tájékoztatót tart gyermekvédelmi kérdésekről (pl. szülői jogok, kötelességek, gyermeki jogok stb.). A gyermekjóléti szolgálat vezetője rendszeresen figyelemmel kíséri a gyermekvédelemmel kapcsolatos jogszabályi változásokat, és ezekre felhívja az óvodavezető és a pedagógusok figyelmét.

Pedagógiai Szakszolgálattal való együttműködés

Az óvodapedagógusok a beilleszkedési-, magatartási-, tanulási nehézséggel küszködő gyermekeket a Szakszolgálathoz irányítják. Vizsgálatuk elvégzése után együttműködik a terápiás kezelésben. A fejlesztő óvodapedagógus az egyéni fejlesztés keretében programot dolgoz ki minden egyes arra rászoruló kisgyermek fejlesztésére. A fejlesztő programot szükség szerint egyeztet a szaktanácsadó szakembereivel. Időszakonként kontrollvizsgálatot tartanak. A törvény értelmében 2 gyerekek számító gyermekekről a szakvéleményt kiállítja. Évente értékeli a fejlesztő óvodapedagógussal a BTMN-s gyermekek fejlődését.

Együttműködés más óvodákkal

A Kárpát-medence magyar nyelvű intézményei közötti oktatsi tér kialakítása érdekében az óvoda a külhoni magyar óvodákkal kapcsolatépítésre törekszik, és-lehetőség szerint-szakmai kapcsolatot tart fenn.

XI. Kiemelt figyelmet igénylő gyermek

Az alapidokumentumban meghatározott nevelési, fejlesztési tartalmak minden gyermek számára szükségesek, így nevelő munkánkban a különleges bánásmódot igénylő gyermekeknél is a nevelés általános célkitűzéseinek megvalósítására törekszünk

2011. évi CXCV. Törvény A nemzeti köznevelésről 4.§ 13. pont szerint

kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló

a) Különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:

a.a) Sajátos nevelési igényű gyermek

a.b) Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek

a.c) Kiemelten tehetséges gyermek

b) a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló.”

c) tartós gyógykezelés alatt álló gyermek, tanuló.

Sajátos nevelési igényű gyermek:

Az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem-vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek:

Az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek.

Tehetséges gyermek:

Az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki átlagfeletti általános, vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik és felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség.

A tehetséggondozás feladatainak ellátása óvodánkban:

Az azonosított tehetségígéretes gyermekeket fejlesztő szakemberhez irányítjuk, megbeszélve ezt a szülővel. A fejlesztő szakember megismeri a gyermeket, tehetsége irányát, annak megfelelően kis létszámú csoportban tehetségfejlesztést szervez a számára.

Ezáltal a gyermek teljes körű fejlesztése biztosított, szakemberi együttműködéssel partneri kapcsolataink erősödnek, tudatosan tervezett az óvodai tehetséggondozás.

A tehetségek kibontakoztatására különböző délutáni csoportokat szervezünk, drámajáték, ének-és tánc, és mese tartalommal.

Különleges bánásmódot igénylő gyermek nevelésének általános célja:

- A sajátos nevelési igényű gyermek önmagához viszonyított fejlődésének biztosítása ép gyermekcsoport közösségében, pozitív ráhatásokra építve.
- Az ép gyermekek esetében: az ember, mint érték megtapasztalása, a „mással szembeni tolerancia és segítő szándék belsővé tétele

Különleges bánásmódot igénylő gyermek nevelésének általános feladatai:

- A gyermekek fejlődéséhez alapvetően szükséges érzelmi biztonság megteremtése és megtartása, optimális körülmények biztosítása a folyamatos fejlődéshez
- A speciális nevelési szükségletekhez, életkori sajátosságokhoz igazodó segítség adása annak érdekében, hogy a sajátos nevelési igényű gyermekek az átlagos képességű gyermekekhez minél jobban közelítő személyiséggé váljanak.
- A képességek egyenlenségéhez igazodó, sérülés-specifikus egyéni fejlesztés, A szokásostól eltérő fejlesztő eljárások alkalmazása, különös tekintettel a kompenzációra
- A sajátos nevelési igényű gyermekeknél a jobb teljesítményt mutató területek felismerése, gondozása, megerősítése a harmonikus pszichés fejlődés érdekében
- Kapcsolattartás a szülőkkel, pedagógusokkal, szakszolgálatokkal
- Egyéni fejlesztési terv készítése lemaradással küzdő gyermekekre

A sajátos nevelési igényű gyermekek nevelése és fejlesztése

Az óvoda működési és szakmai tevékenységét meghatározó útmutatások

(OktatásiHivatal):

- A sajátos nevelési igényű gyermekek nevelésének irányelve

https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/kozoktatas/kerettanterv/A_Sajatos_nevelési_igényű_gyermekek_ovodai_nevelésének_irányelve.docx

A sajátos nevelési igényű gyermekeknél is a nevelés általános célkitűzéseinek megvalósítására törekszünk. A családdal szoros együttműködésben nevelésünk hatására a sajátos nevelési igényű kisgyermeknél is fejlődik az alkalmazkodó készség, az akaraterő, az önállóságra törekvés, az érzelmi élet, az együttműködés.

Az alapító okiratban rögzített sajátos nevelési igény szerinti környezet kialakítása, a szükséges tárgyi feltételek és segédeszközök megléte akkor biztosítja a nevelési célok megvalósíthatóságát, ha a napirend során a gyermek mindig csak annyi segítséget kap, ami további önálló cselekvéshez szükséges.

A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében kiemelt figyelmet fordítunk arra, hogy a gyermek minden segítséget megkapjon a képességeinek megfelelő fejlődéséhez, és a kívánt fejlettségi szint eléréséhez speciálisan képzett szakemberek segítségével az összehangolt, folyamatos pedagógiai munkát tartjuk fontosnak. Az iskolai életre való alkalmasság

megállapításához szakértői vélemény és javaslat, valamint a befogadó intézmény elvárásai az irányadók.

Célja:

- Olyan feltételrendszer biztosítása, mely figyelembe veszi a speciális nevelési szükségleteket, a tünetek változatosságát és az elvárások a gyermekek egyéni fejlődési üteméhez igazodnak
- Az egyéni képességek, fejlettség mellett elérhető lehető legjobb szociális adaptáció és önállóság feltételeinek megteremtése
- A testi-, érzékszervi-, szociális-, kommunikációs készségek hiányának specifikus módszerekkel való kompenzálása, illetve habilitációs fejlesztése
- A 3-7 éves – Szakértői Bizottság szerint integrálható, - a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai közösségben való nevelése, a sajátos nevelési igényből következő hátrányok csökkentése, az ép és a sajátos nevelési igényű gyermekek közötti kölcsönös elfogadás és tolerancia kialakítása, az egyes gyermekek felkészítése a megfelelő iskolakezdésre.

Az óvodapedagógus feladata:

- A gyógypedagógus/ illetve a sajátos nevelési igény szerinti szakember segítségével, irányításával habilitációs, rehabilitációs fejlesztés, a sérült területek, képességek fejlesztése, kompenzálása játékos, életkorhoz, terhelhetőségéhez alkalmazkodó egyéni (külön) és csoportos (közös) foglalkozási formában
- Differenciált, egyéni bánásmód az eltérő fejlődés lehetőségének biztosítása
- Védettség biztosítása a sajátos nevelési igényű gyermekek szocializációjának elősegítése
- Önállóságra nevelés
- Mindazon speciális eszközök, egészségügyi és pedagógiai habilitációs, rehabilitációs lehetőségek biztosítása, melyekre a szakértői és rehabilitációs bizottság javaslatot tesz

- Szükség esetén egyéni fejlesztési terv készítése, individuális módszerek, technikák alkalmazása
- Egy-egy nevelési helyzet problémamegoldásához alternatívák keresése
- Egyenlő bánásmód, esélyegyenlőség megvalósítása

Prevenció: A gyermekek állapotromlásának megelőzése, mely nem csupán a testi állapot romlására kell, hogy vonatkozzon, hanem az egész személyiségre együttesen

Korrekción: Mind a testi, mind pedig a személyiségben bekövetkezett változásokat a legmagasabb szinten javítsuk. A súlypont mindig a legfőbb hiányosság korrekción van.

Kompenzáció: A sérült, kiesett funkciókat más tevékenységekkel igyekszünk helyettesíteni.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére: Az óvodába lépés kiinduló állapotához képest testileg és lelkileg harmonikusan fejlődnek, valamint képességeikhez mérten elsajátították és alkalmazzák az egészséges életmód szokásait.

Intézményünkben megbízási szerződéssel lát el feladatot gyógypedagógus a megállapodásban rögzítettek szerint.

Szocializáció, közösségi-, érzelmi nevelés

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

A csoportba sikeresen beilleszkedtek

Ismerik és betartják a csoport szokásait, szabályait

Kialakult én-képpel rendelkeznek, mely tükrözi aktuális állapotukat, fejlettségi szintjüket

Felismerik, ha segítségre van szükségük, segítséget kérnek és elfogadják azt

Értelmi nevelés, anyanyelvi nevelés

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

A sokoldalú érzékszervi megismerés és játékba épített ismeretszerzés révén reális ismereteik, fogalmaik alakulnak ki a környező világról

Képességeikhez mérten alkalmazzák az elemi gondolkodási műveleteket

Tevékenységi formák:

Játék

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

Ismerik és használni tudják a csoport játékeszközeit

A pedagógus irányításával, mintaadásával képesek aktívan részt venni gyakorló-, konstruáló-, didaktikus- és egyszerű szabályjátékokban

Spontán játéktevékenységeket kezdeményeznek

Munka jellegű tevékenységek

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

Képességeikhez mértén részt vesznek a közösségi tevékenységekben

Az önkiszolgálás terén sérültségük mértéke szerint megfelelően önállóak

Mozgás

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

Szeretnek mozogni, képesek a tanult mozgásformák alkalmazására

Testképük, testsémájuk, mozgásuk rendezettebbé válik

Tanulás

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

A környezet megtapasztalásából kiindulva, játékos keretek között szerzett ismeretekkel rendelkeznek

Egyéni elképzeléseik függvényében megtapasztalnak elemi összefüggéseket. A begyakorolt feladatokat segítséggel végzik.

Tehetséggondozás az óvodában

Intézményünkben kiemelt figyelmet szentelünk a tehetséges gyermekek fejlesztésére is!

Ehhez kapcsolódóan különféle tehetséggondozó programokat szervezünk, melyet a Munkatervünkben dokumentálunk.

Célunk a tehetség és megjelenési formáinak felismerése, és a tehetségígéretes gyermek fejlődésének elősegítése (Intellektuális képességekben, speciális képességekben és viselkedési jegyekben).

Az óvodapedagógus feladatai:

- Intellektusuk és kreativitásuk ösztönzése, különbözőségük elfogadása
- Elfogadó, a személyiségfejlődést segítő légkör kialakítása
- Elkallódás elhárítása –az egyéni fejlődés nyomon követésével a tehetségígéret lehetőség szerinti kiszűrésével
- A fejlődés feltételeinek biztosítása (eszköz, anyag, hely, idő), és egyéb speciális szükségletek kielégítése
- A tehetséges gyermek erős oldalának támogatása, biztatás, tevékenység biztosítása. A tehetséges gyermek „erős oldalainak” megerősítése.
- Differenciált feladatátadással egyéni, páros és mikrocsoportos foglalkoztatási formában az egyéni képességek fejlesztése, óvodai csoportjainkban a napi tevékenységbe ágyazva, illetve kiscsoportos kreativitást fejlesztő „tehetséggondozó” foglalkozások keretében
- A gyermek tehetségével összefüggő gyenge területek kiegyenlítése
- A szülő segítése gyermeke nevelésében, fogadóórák során a szülők tájékoztatása, javaslatok lehetőség felajánlása

Tartós gyógykezelés alatt álló gyermek ellátása és annak feladatai

- **AZ 1-ES TÍPUSÚ DIABÉTESSZEL ÉLŐ GYERMEK ELLÁTÁSA AZ ÓVODÁBAN**
- **A FOKOZOTT KOCKÁZATÚ ALLERGIÁS GYERMEK ELLÁTÁSA AZ ÓVODÁBAN**

AZ 1-ES TÍPUSÚ DIABÉTESSZEL ÉLŐ GYERMEK ELLÁTÁSA

Az 1-es típusú diabéteszsel élő gyermek szülőjének, más törvényes képviselőjének kérelmére, a gyermekkori diabétesz gondozásával foglalkozó egészségügyi intézmények szakmai

iránymutatása alapján a köznevelési törvény 62§. (1b)–(1e) bekezdés szerinti speciális ellátást biztosítjuk

Az intézményben a szülő külön kérelme alapján (Eütv. 15. § (5) bekezdésével összhangban) biztosítjuk intézményünkben az 1-es típusú diabéteszsel élő gyermekek speciális ellátását, a képzésben résztvevő vállalja a gyermek ellátását.

Az ellátás érdekében 2 fő dolgozó rendelkezik tanúsítvánnyal a diabéteszes gyermek ellátása érdekében. A tanúsítványt az Oktatási Hivatal által szervezett kötelező továbbképzésen szerezték meg. A képzés során elsajátították a vércukorszint mérést és inzulin beadását.

A gyermek szakszerű ellátásán túl a szülő a 328/2011. kormányrendelet szerint igényelheti a diétás étrend biztosítását, illetve a diétás étkezés a szülő írásbeli nyilatkozata alapján – a gyermek intézménybe bevitt, vagy a szülő által az intézménybe rendelt étel intézményben történő elfogyasztásának lehetővé tételével is biztosítható. Ez esetben biztosítjuk a hűtés, a melegítés és a fogyasztás megfelelő feltételeit a hatályos jogszabályok és szakmai előírások betartásával.

Az ellátásra vonatkozó eljárásrendet, rendelkezéseket, szabályokat a pedagógiai program melléklete tartalmazza.

A FOKOZOTT KOCKÁZATÚ ALLERGIÁS GYERMEK ELLÁTÁSA

Kiemelt figyelmet kapnak az anafilaxiás rizikójú allergiások az óvodákban.

A köznevelési intézménynek biztosítani kell gyermekek, tanulók egészségének megőrzésére fordított fokozott figyelmet.

Ez a változtatás azért jelentős, mert jogalapot ad és egyértelmű irányt jelöl ki a már diagnosztizált anafilaxiás gyermekek intézményi létének és biztonságának érdekében.

Ők azok a gyerekek, akiknél mindig van az esetleges anafilaxiás reakciót visszafordító, adrenalin hatóanyagú injektor, szüleik pedig pontosan informálni tudják az intézményt arról, milyen óvintézkedéseket kell megtenni annak érdekében, hogy a gyerek ne érintkezzen az allergénnel.

A jogszabály módosítás értelmében az igazgató:

- kötelesek egyrészt felvenni a diagnosztizált allergiás gyerekeket az intézményekbe,

- másrészt biztosítaniuk kell a tudottan allergiás gyerekek számára a biztonságos körülményeket.

Az anafilaxiás túlérzékenységi reakció akár percekben belül fulladáshoz, szívmegálláshoz vezethet, ám ezt a reakciót vissza lehet fordítani az adrenalin hatóanyagot tartalmazó EpiPen injekciós tollal, amelynek használata másodpercek alatt elsajátítható. Az autoinjektorból a súlyos allergiában szenvedőknek kettőt kell mindig maguknál tartani.

A szülőket óvodába lépéskor nyilatkoztatjuk, hogy van-e ismert allergia és ennek ismeretében külön figyelmet fordítunk a gyermek biztonságos ellátására, szükség szerint pedig a beavatkozást el kell végezni a gyermek felügyeletét ellátó dolgozónak.

XII. A gyermekek egyéni képességeinek mérése, nyomon követése, a pedagógiai munka dokumentációi

Óvodánkban a gyermekek fejlődésének követése folyamatos, az óvodába lépéstől az óvodáskor végéig nyomon követhető.

Figyelembe vesszük az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjában megfogalmazottakat, miszerint a gyermekek az óvodában saját ütemük szerint kell, hogy fejlődjenek. Tehát önmagukhoz mérten kell megvalósítani a fejlesztést, és mérni, értékelni a fejlődést

Már az óvodába lépéskor fontos a gyermek megismerése, a gyermeki személyiség fejlettségi szintjének pontos megállapítása. Ehhez, közösen gondolkodva, a már meg lévő tapasztalatainkra építve, alkottuk meg és állítottuk össze, saját megfigyelési, mérési rendszerünket.

A megfigyelések az érzelmi, értelmi, verbális és a testi képességek fejlettségére vonatkoznak. Minden képességterületet, részképességekre bontottunk, az ezekhez rendelt mutatók lefedik az adott részterületet, úgy, hogy minden gyermekhez megtaláljuk a megfelelőt, és 3-4 évig ugyanezen a mutató sorozaton fellelhetők a gyermek fejlődésének lépései A fejlődési naplónk alkalmas a fejlődési folyamat követésére, a lemaradások, eredmények, egyénnek szóló fejlesztések meghatározására.

A gyermekek fejlettségét a mindennapi életben tudatos megfigyeléssel, játékos egyéni vizsgálatok alapján rögzítjük. Az eredmények rögzítésekor egyaránt támaszkodunk a gyermek spontán játékaának megfigyelésére és az irányított játékhelyzetekre.

A Fejlődési Napló dokumentumai:

- Anamnézis kérdőív
- A fejlődés nyomon követése 3-6/7 éves korig, Megfigyelések rögzítését szolgáló táblázatok, képesség területek szerint.
- Egyéni fejlesztési lapok, melyek tartalmazzák a szükséges fejlesztési területeket és feladatokat.
- Nyilvántartó oldal a szülők tájékoztatásáról.
- Szükség esetén szakvélemény
- Gyermekmunkák
- Egyéni fejlesztési terv szükség szerint a feltárt területekre

A megismerés folyamata:

- A családi háttér megismerése: Anamnézis kérdőív: melynek kitöltésével képet kapunk a gyermek előéletéről és a jelenlegi otthoni helyzetéről.
- A gyermek megfigyelése: Az óvodába lépő gyermekeknél / Bemenet/ az érzelmi, értelmi, verbális és a testi fejlettség mutatóinak megfigyelése, a tapasztalatok számszerű rögzítése a Fejlődési Napló adatlapjain.
- A gyermek fejlődésének folyamatos nyomon követése: A gyermeki megfigyelések, természetes környezetben, szabad játékban megvalósuló tevékenységek során, évi 2 alkalommal, az eredmények rögzítésével.

Az óvodapedagógus feladatai

A nevelő -fejlesztő munka során a gyermekek egyéni képességeinek, tehetségének, fejlődési ütemének, szociokulturális háttérének segítése, a tehetségek kibontakoztatása, esetleges hátrányos helyzetéből való felzárkóztatása. Az ezekkel kapcsolatos konkrét feladatok megjelenítése az írásos tervező, s értékelő munkája során

A Fejlődési Napló vezetése az óvodapedagógusok számára kötelező.

Az együtt dolgozó kollégák a csoportjukba járó gyermekek fejlődését, fejlődésének vonulatait közösen kísérik figyelemmel.

A megfigyeléseket, és a tapasztalatok rögzítését évi 2 alkalommal végzik.

A gyermekek körében elvégzett méréseket és az egyéni fejlesztési tervet a Fejlődési Naplóban dokumentálják.

A fejlődési naplóban foglaltakat a szülőkkel megismertetik félévenként, fogadóóra keretén belül.

Az átlagtól valamilyen irányban eltérő fejlődést mutató gyermekek esetében célzott odafigyelést alkalmaznak, az átlag alatt teljesítő gyermek számára, az adott képességterületre vonatkozóan fejlesztési tervet készítenek. A terv készítése, a munkaközösség által összeállított gyűjtemények felhasználásával történik.

Szükség szerint szakember segítségét kéri, a gyermek további fejlődése érdekében. Ezen esetekben, a szülőkkel egyetértésben, a szakemberek útmutatásait figyelembe véve, mindenkor az adott gyermek fejlődéséhez igazítják a nevelés eljárásait.

Mérés-értékelés az óvodában:

- Az óvodában ún. puha méréseket végzünk, melynek lapja a megfigyelés.
- Szociometria: esetenként
- Egyéni fejlesztési tervek készítése

Minden nevelési év végén az óvodapedagógusok a mérés eredményeit felhasználva szöveges beszámolót, értékelést készítenek, a csoportjukban végzett tevékenységről, a csoport aktuális fejlettségéről, a kimagasló és a fejlesztésre szoruló területekről.

A beszámolóban kiemelt eredmények, fejlesztési területek egyben meghatározzák a következő év feladatait, fejlesztési irányait.

A dokumentáció és a szülők tájékoztatása a pedagógusok feladata. A gyermekük fejlettségi szintjéről-fogadóórák keretében tájékozódhatnak a szülők. A szülők aláírásukkal igazolják, hogy egyetértenek a dokumentációban leírtakkal, s a szükséges információkat megkapták.

Óvodai csoportnapló

Az óvodai csoportnapló a helyi programhoz igazodva, a törvényi előírások szerinti tartalommal készül. A csoportnapló fűzött, pecséttel, oldalszámmal ellátva készül évente 3 példányban, a törvényi elvárások alapján a nevelőtestület készítette el. A csoportnaplót felváltja az OVI KRÉTA központi elektronikus naplója 2023/24-től.

A gyermek tankötelezettségével kapcsolatos tudnivalók

A tankötelezettség megkezdésével (a továbbiakban: iskolakezdés) kapcsolatos eljárásra az érvényes jogszabályok 2020. január 1-jétől kezdődően hatályos rendelkezései irányadók.

A tanköteles korú gyermek további egy nevelési évig óvodában történő részvétele kérdésében 2020. január 1-jétől – kivéve, ha korábban a Szakszolgálat már hozott erről döntést - az Oktatási Hivatal dönt. Az eljárás a szülő kérelmére indul.

A kérelem vonatkozásában a törvényes képviselő, kérelmére a jogszabályokban, rendeletekben megfogalmazott eljárásrend, eljáró hatóság és jogorvoslat az irányadók.

Tankötelezettség megkezdésére halasztást kapott gyerekek részére biztosítandó iskolakezdésre felkészítő óvodai fejlesztő foglalkozásokmódja:

A személyiségfejlődés bármely területén elmaradást mutató gyermekek hátránykompenzációját, egyéni fejlesztését, valamint kiemelkedő adottságokkal és képességekkel rendelkező gyermekek célirányos fejlesztését féléves szakaszokra tervezzük. A fejlesztés tartalmának rendszeres dokumentálása is a fejlődési naplóban történik. A féléves fejlesztési szakaszt reflektív értékelés zárja, amely a következő fejlesztési szakasz tartalmát határozza meg.

Belső Önértékelési Rendszer működtetése

A Belső Önértékelési Csoport az intézmény öt éves munkatervéből lebontott éves munkaterv alapján működik. Tagjai ez alapján végzik munkájukat.

A csoport tagjai előzetesen megfogalmazzák az intézményi elvárásokat, s tájékoztatják a nevelőtestületet róla.

Elvárások:

- Az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjának való megfelelés,
- A Pedagógiai Program szerinti nevelés-oktatás alkalmazása,
- Becs által meghatározott sztenderdeknek való megfelelés- lásd BECS éves munkaterve
- Felkészülés a tanfelügyeleti ellenőrzésekre-részfeladatok folyamatos ellátása ütemezés alapján.
- Önértékelési feladatok elvégzése

- Kompetencia alapú értékelési rendszer kidolgozása
- Teljesítményértékelési rendszer kidolgozása - TÉR

A Pedagógiai Program hatálya

A területi hatálya kiterjed

- Az óvoda területére
- Az óvoda által szervezett - a pedagógiai program végrehajtásához kapcsolódó - óvodán kívüli programokra

Időbeli hatálya kiterjed

- Az elfogadott és jóváhagyott PP a fenntartó jóváhagyásával a kihirdetés napján lép hatályba és határozatlan időre szól. Ezzel egy időben hatályát veszti a korábbi elfogadott PP.
- **Felülvizsgálata:**
  - ➔ jogszabály változások esetén
  - ➔ ha a nevelőtestület a módosítást írásban kezdeményezi
  - ➔ ha az intézmény szervezetében változás történik
  - ➔ fenntartói vagy szülői igények változása

Személyi hatálya kiterjed

Az óvodával, jogviszonyban álló minden gyermekre, pedagógusra és a pedagógiai munkát közvetlen segítőkre, valamint a szülőkre. Azon személyekre, akik az intézménnyel jogviszonyban nem állnak, de részt vesznek az óvoda feladatainak megvalósításában.

A kihirdetés napja: 2024.03.01.

A pedagógiai program nyilvánosságra hozatala

Az intézmény pedagógiai programja nyilvános, egy-egy példánya a következő helyeken minden érdeklődő számára megtekinthető:

- A Ságvári Bóbita Óvoda és Bölcsőde hivatalos nevelői helységében és az igazgatói

irodában egy- egy példány betekintésre, olvasásra;

- Az intézmény hivatalos honlapján

Fontosnak tartjuk, hogy a pedagógiai programot a szülőkkel széles körben, minden évben az első szülői értekezleten megismertessük.

Legitimációs záradék

A Ságvári Bóbita Óvoda és Bölcsőde főigazgatója a nevelőtestülettel a módosított Pedagógiai Programot elkészítette és elfogadásra benyújtotta a fenntartónak jóváhagyásra.

Kelt: Ságvár, 2024. január 02.

.....
.....
főigazgató

A Ságvári Bóbita Óvoda és Bölcsőde irattárában .....iktatási számú jegyzőkönyv található, mely igazolja, hogy a fenntartó megismerte és jóváhagyta a módosított Pedagógiai Programot.

Kelt: Ságvár, 2024. ....

.....
fenntartó

Az óvoda irattárban a kinyomtatott és aláírt példányt került irattározásra, mely 80 számozott oldalt tartalmaz.